

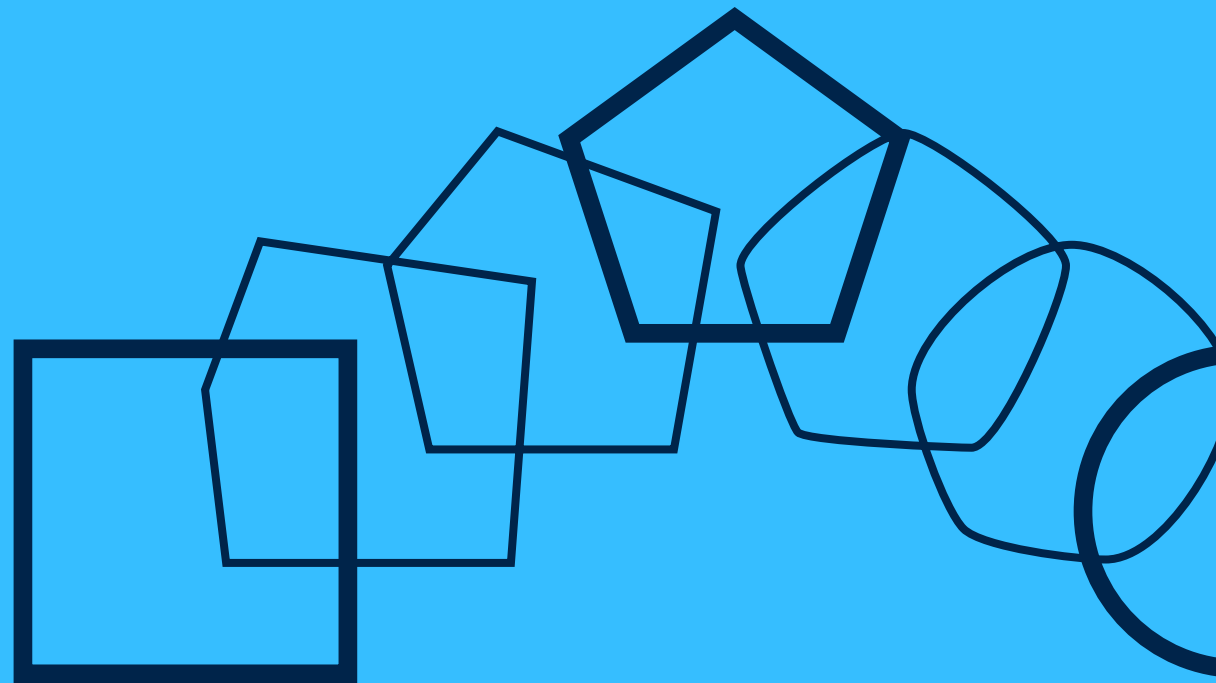
Årsrapport 2022

Innhald

Del 1 – Leiaren har ordet	3
Del 2 – Introduksjon til verksemda og hovudtal	6
Del 3 – Aktivitetar og resultat	14
Samla vurdering av resultat, måloppnåing og ressursbruk	15
Resultat og måloppnåing	19
Rapportering om andre føringar og oppdrag i tildelingsbrevet for 2022	43
Andre område Patentstyret har ansvar for	47
Del 4 – Styring og kontroll	50
Del 5 – Vurdering av framtidsutsikter	57
Del 6 – Årsrekneskap	59

1 Leieren har ordet

Kathrine Myhre, direktør. Foto: Beate Willumsen

Leiaren har ordet

Leiar

I 2022 har Patentstyret, trass i ei uroleg og utføreseieleg verd, innfridd forventningane frå kundane og samfunnet, og vi når måla våre.

Første halvdel av 2022 var for kundane til Patentstyret og medarbeidarane våre framleis prega av pandemi og mykje arbeid frå heimekontor. I takt med gjenopninga av samfunnet har Patentstyret teke opp att viktige fysiske møteplassar og møte med kundar og samarbeidspartnarar. Vi har samtidig teke med oss kunnskapen om bruk av digitale kommunikasjons- og samhandlingsløysingar inn i den nye arbeidskvardagen vår. I den nye «arbeidsnormalen» har medarbeidarane i Patentstyret i 2022 jobba om lag 50 prosent frå arbeidskontoret og 50 prosent frå heimekontor.

Større internasjonal orientering

Det siste året har vi hatt ein nedgang av søknader frå norske søkjarar i Noreg. Nedgangen frå 2021 til 2022 er på 20 prosent for varemerke, 27 prosent for design og 9 prosent for patentsøknader.

Samtidig ser det ut til at det norske næringslivet i større grad tenkjer globalt, og søker rettar i eksportmarknadene sine. Dette skjer parallelt med satsinga på eksport frå regjeringa. Vi ser det som ei positiv utvikling ved at dei gjennom rettar i større grad kan lykkast internasjonalt.

Mange kunderetta aktivitetar

Det er eit stort behov i det norske samfunns- og næringslivet for auka kunnskap og meir medvit om når og korleis ein kan sikre dei immaterielle verdiane på best mogleg måte. Derfor har Patentstyret i 2022 halde fram med å spreie kunnskap om verdien av immaterielle rettar, samtidig som vi jobbar for sjølve å ha oppdatert kunnskap på området. I tråd med prioriteringsanalysen vår og fokuset frå regjeringa på grøn omstilling og berekraft, har Patentstyret konsentrert dei utoverretta aktivitetane våre om områda hav, helse og energi. Vi gjennomførte 25 arrangement med om lag 2 620 deltakarar. I 2022 har vi også auka samarbeidet med dei andre aktørane i verkemiddelapparatet for å skape både tenleg arbeidsdeling og auka synergjar med behova til kunden i fokus. Som ledd i dette arbeidet har vi mellom anna fornya samarbeidsavtalen med SIVA. Vi har også jobba tett med Innovasjon Noreg og med universitet og høyskolar.

Auka satsing på digitale kundetenester

Patentstyret har gjennom 2022 jobba mykje med utvikling av digitale system som skal bidra til auka sjølvbetening for kundane og meir effektiv og høg kvalitet i saksbehandlinga. Noreg står i ein meir utføreseieleg og krevjande tryggleikssituasjon, også når det gjeld teknologi og innovasjon. Vi har derfor satsa på auka intern kunnskap om digitalisering, og har framleis prioritert IKT-tryggleik og beredskap. Vi har også fornya avtalen med tolletaten og held dermed fram vårt felles arbeid for auka kunnskap i samfunns- og næringslivet om piratkopiering og varemerkeforfalsking.

Over 30 prosent av norske bedrifter har opplevd å bli kopierte, og den felles nettsida vår, velgekte.no, bidreg til å auke kunnskapen til både borgarane og næringslivet om korleis du unngår kopiprodukt og vel ekte varer og tenester.

Ny strategi og planlegging av nye lokale

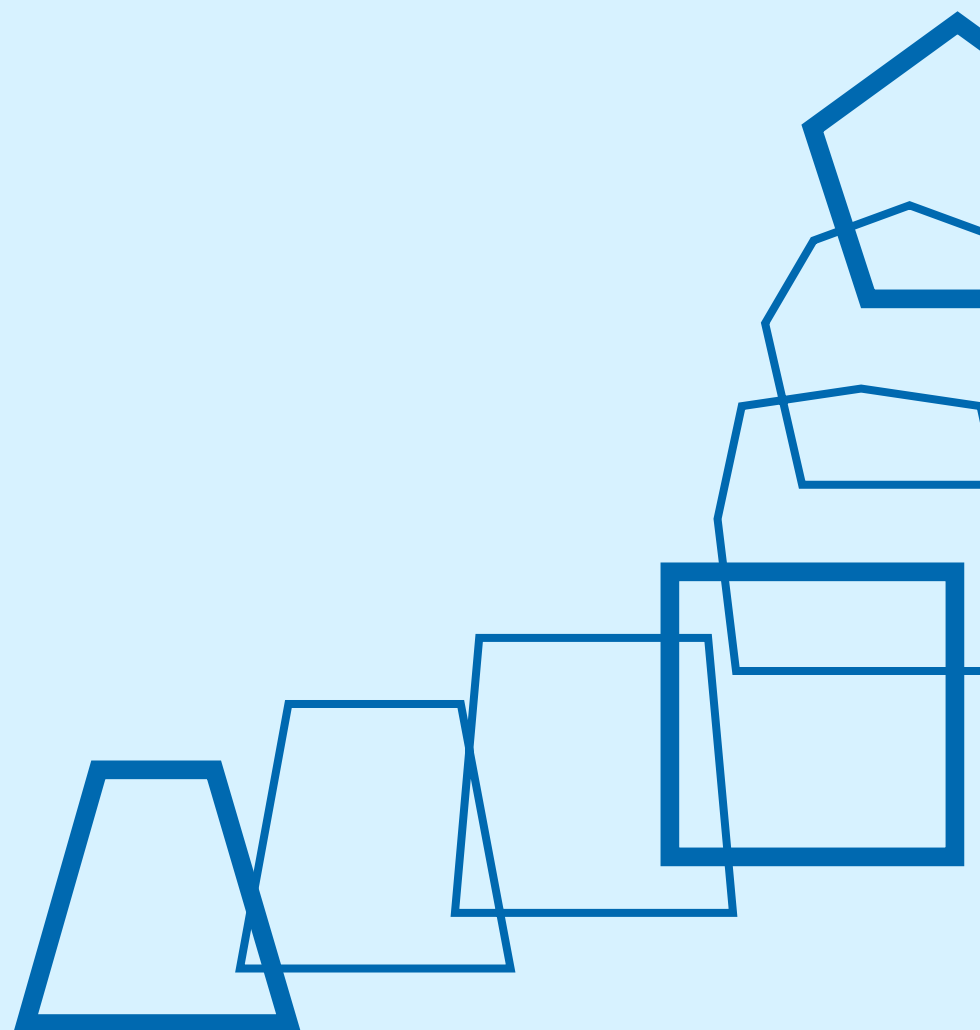
Patentstyret flyttar til Valle Vision på Helsefyr i Oslo i 2024. Vi har brukt 2022 til å starte førebuingane til flytting, både ved å planleggje utforminga av dei nye lokala og ved å samarbeide med dei tilsette om korleis vi best kan realisere det aktivitetsbaserte arbeidsplasskonseptet vårt. Dette arbeidet held fram i 2023 og fram til flytting første halvår 2024.

Ein viktig milepåle i 2022 har vore utvikling og vedtak av den nye strategien til Patentstyret. Denne strategien set retning og fart for verksemda framover, og ambisjonen er at vi saman skal skape ytterlegare verdi for kunden, verdi for samfunnet og framleis vere ein attraktiv arbeidsplass. Vi gler oss til å fatt på dette i 2023!

Oslo, 01. mars 2023

Kathrine Myhre, direktør

2

Introduksjon til verksemda og hovudtal

Introduksjon til verksemda og hovudtal

Patentstyret er eit nasjonalt forvaltningsorgan og kompetansesenter for immaterielle rettar og verdiane, og er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Vi hjelper næringsliv og samfunnsinstitusjonar med å skape, sikre og handtere immaterielle verdiane og rettar på ein god og profesjonell måte. Søknadene kjem både frå norsk og internasjonalt næringsliv.

Patentstyret arbeider for å auke medvitet og kompetansen om korleis slike rettar kan brukast i innovasjon og forretningsutvikling. Ein viktig del av rolla vår som styresmakt vår er å gjere informasjon om patent-, varemerke- og designrettar enkelt tilgjengeleg. Denne informasjonen er ikkje berre viktig for å unngå å gjere inngrep i rettane til andre, men er ei unik kjelde til informasjon i innovasjonsprosessar.

Vi samarbeider med andre verkemiddelaktørar som Innovasjon Noreg, Noregs forskingsråd, DOGA og Siva. Som kompetansesenter for immaterielle rettar bidreg Patentstyret til at norsk og internasjonalt næringsliv, oppfinnarar, designarar og merkevarebyggjarar realiserer potensialet i ideane sine ved at dei gjer rette val når det gjeld bruk av industrielle rettar. Dette blir reflektert i visjonen, samfunnsoppdraget og verdiane til Patentstyret:

Visjon Gjer idear til verdiane

Samfunnsoppdrag

Patentstyret er ei nasjonal styresmakt for immaterielle rettar og fremjar innovasjon og verdiskaping. Vi hjelper samfunns- og næringsliv med å handtere immaterielle verdiane og rettar på ein god måte. Det gjer vi ved å

- behandle og avgjere søknader om patent og varemerke- og designregistrering
- gjere informasjon om søknader og rettar enkelt tilgjengeleg
- rettleie og auke kunnskapen om immaterielle rettar
- utføre informasjonsoppdrag om ulike forhold som er knytte til patent, varemerke og design

Verdiane

Dei fire verdiane til Patentstyret skal kjenneteikne det daglege arbeidet vårt og dei vala vi gjer. Verdiane hjelper oss til å gjere visjonen levande, oppfylle samfunnsoppdraget vårt og nå måla våre.

Truverdig

- Vi opptrer kompetent, etterretteleg og med høg integritet.
- Vi leverer IPR-tenester av høg kvalitet og til rett tid.

Kunderetta

- Vi lyttar til kundane og forstår behova deira
- Vi er tilgjengelege og snakkar og skriv slik at kunden forstår oss.

Engasjert

- Vi tek initiativ og er proaktive.
- Vi samarbeider og hjelper kvarandre.

Løysingsorientert

- Vi søker og utnyttar moglegheiter for forbetring.
- Vi tilpassar oss endringar.

Hovudmål

Større bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsend fra immaterielle verdier

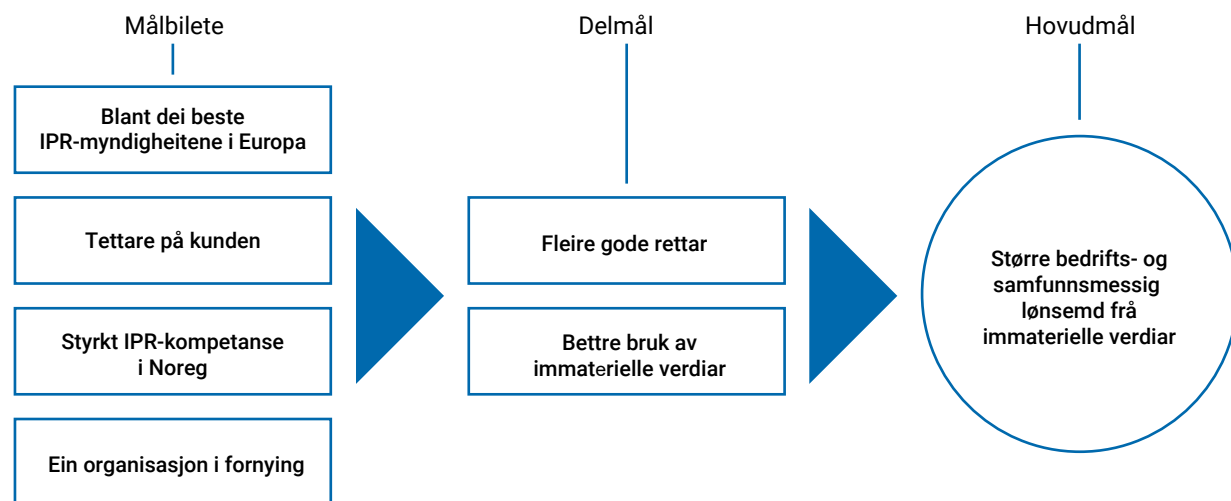
Delmål

- 1 Fleire gode rettar
- 2 Betre bruk av immaterielle verdier

Strategien til Patentstyret for perioden 2018–2022 er skildra gjennom 4 målbilete. Målbiletet «Blant dei beste IPR-styresmaktene i Europa» og aktivitetane som er knytte til dette målbiletet, støttar først og fremst opp under delmålet om fleire gode rettar. Målbiletet «Styrkt IPR-kompetanse i Noreg» og aktivitetane som er knytte til dette målbiletet, støttar først og fremst opp under delmålet om betre bruk av immaterielle verdier. For å nå målet om å vere blant dei beste IPR-styresmaktene i Europa og bidra til styrkt IPR-kompetanse i Noreg må vi vere «Tettare på kunden» og «Ein organisasjon i fornying».

Saksbehandlinga i Patentstyret følgjer forvaltningslova, vanlege forvaltningsrettslege prinsipp og lov om Patentstyret og Klagenemnda for industrielle rettar (patentstyrelova). Søknader om industrielle rettar blir behandla etter patentlova, varemerkelova og designlova. Noreg har slutta seg til ei rekkje internasjonale konvensjonar på området som også påverkar rammene for Patentstyret. Patentstyret er partnar i Nordisk Patentinstitut (NPI), som er ei av granskingsmyndigheitene for internasjonale patentsøknader i WIPO.

Figur 1: Måla til Patentstyret

Oppgåvene vi utfører for NPI, bidreg til å halde ved like og vidareutvikle nødvendig kompetanse og tenestekvalitet på patentområdet, til beste for det norske samfunns- og næringslivet.

I tillegg til aktivitetane som er skildra i tabell 1 på neste side, representerer Patentstyret Noreg i internasjonale forum på immaterialrettsområdet. Vi bidreg i regelverksarbeid som er knytt til industrielle rettar og støttar ulike departement i spørsmål om IPR.

Patentstyret er lokalisert på Sandaker i Oslo. Kathrine Myhre har vore direktør sidan 1. januar 2021.

Ved årsslutt omfatta leiargruppa i Patentstyret av seks avdelingsdirektørar, i tillegg til direktør. Vi hadde 254 tilsette som var fordelte på 245,5 årsverk innanfor fagområde som juss, teknologi, økonomi/administrasjon, kommunikasjon og marknadsføring.

Tabell 1: Viktige samanhengar i verdikjeda til Patentstyret

Ressursar →	Aktivitetar →	Produkt/tenester →	Brukareffektar →	Samfunnseffektar
245,5 årsverk 306 millionar kroner i samla tildeling på kap. 0935, post 01	Behandle søknader om patent-, varemerke- og designrettar i Noreg	• patent • varemerkeregistreringar • designregistreringar	Sikre immaterielle verdier og dokumentere eigne rettar	Skape større bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønsemd ved hjelp av immaterielle verdier
	Føre register over søknader og rettार for patent, varemerke og design og gjere dei lett tilgjengelege	Drive søkje- og varslingssteneste for søknader og rettार i registra	Unngå at rettane til andre blir krenkte Utnytte kjend teknologi til vidare innovasjon i større grad	
	Granske internasjonale patentsøknader gjennom NPI	Utarbeide granskingsrapportar for internasjonale patentsøknader gjennom NPI	Sikre eit godt avgjerdsgrunnlag for internasjonal patentering	
	Ta imot klagesaker for KFIR (patent, varemerke og design)	Gje administrativ støtte til KFIR	Gje tilgang til informasjon som går fram av registra	
	Informere og rettleie om immaterielle rettार	• nettstaden patentstyret.no • nettstaden velgekte.no • kundesenter • kurs • føredrag, seminar og deltaking på innovasjonsarenaer • aktivitetar i samarbeid med andre verkemiddelaktørar	Auke medvitet om immaterielle verdier og rett bruk av immaterielle rettार for å støtte verdiskaping og styrkje konkurranseevne. Betre dei industrielle rettane .	
	Vurdere om eit varemerke eller design er mogleg å registrere	Gjere forundersøkingar for varemerke og design	Unngå å bruke ressursar på å utvikle varemerke som kan forvekslast med varemerka til andre, og unngå å utvikle design som er kjende, og som andre har rettार til	
	Behandle klager på føretaksnamn for Føretaksregisteret	Gjere forundersøkingar for varemerke og design	Få føretaksnamn som ikkje blir forveksla med andre føretaksnamn eller varemerke	
	Registrere ansvarsmerke som identifiserer produsentar i gull- og sølvsmedbransjen	Tilby registrerte ansvarsmerke	Gje tillit til at varer av edle metall har den finleiken som er stempla på dei	
	Lære opp utviklingsland i IPR	Drive bistandskurs for WIPO med økonomisk støtte frå Utanriksdepartementet	Gje auka kunnskap om industrielle rettार i utviklingsland	
	Tilsyn med organisasjonar som kollektivt forvaltar opphavsrett	Registrere forvaltningsorganisasjonar, overvake organisasjonane og avdekkje/respondere på eventuelle regelbrot	Sikre at dei kollektive forvaltningsorganisasjonane forvaltar rettार i tråd med lova	

Figur 2: Leiargruppa i Patentstyret

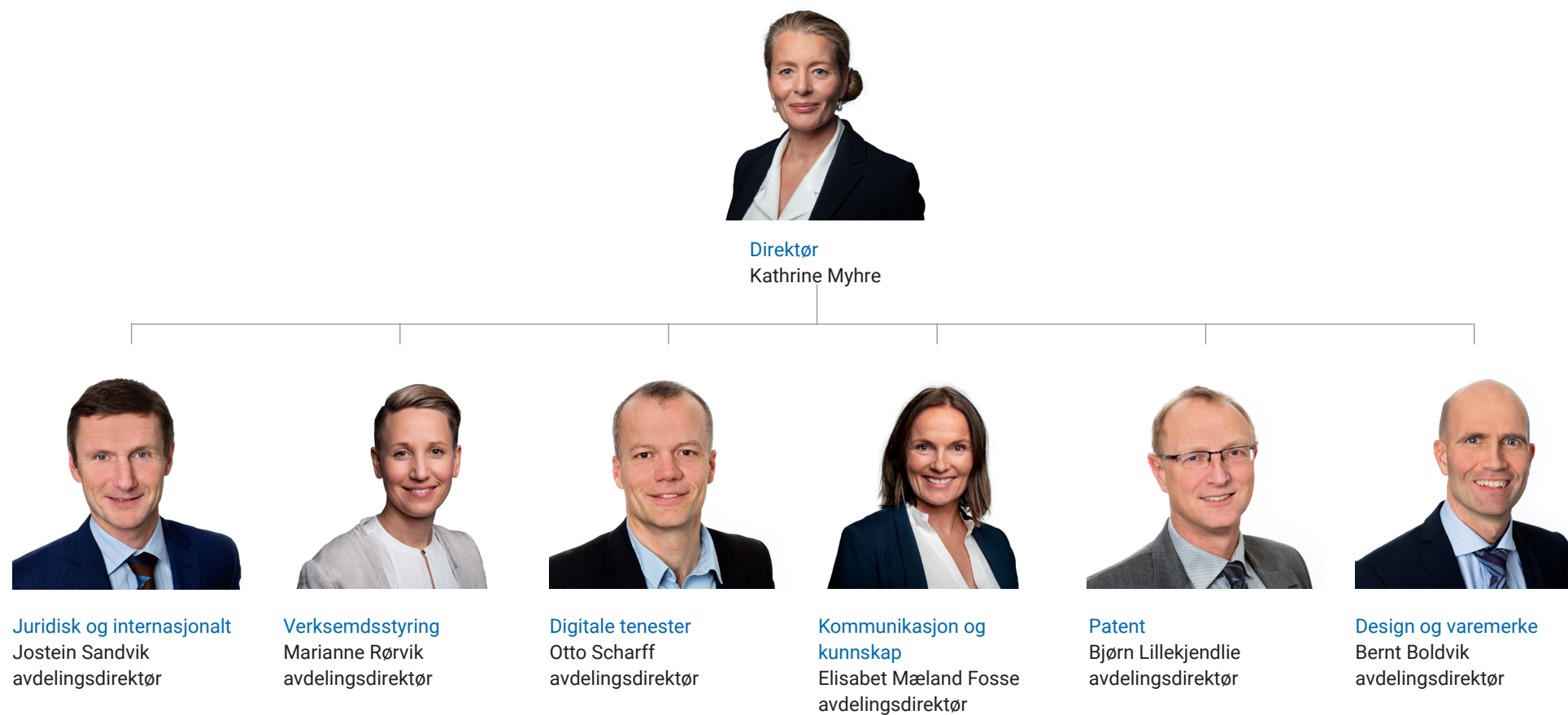

Foto: Trond Isaksen / Beate Willumsen

Nøkkeltal og volumtal

Tabell 2 : Utvalde nøkkeltal frå årsrekneskapen

Tal i 1000 kr

Nøkkeltal frå årsrekneskapen	2019	2020	2021	2022
Talet på utførte årsverk	233	233	233	246
Samla tildeling, post 01-99	271 135	283 697	286 113	306 000
Utnyttingsgrad, post 01-99	99,9 %	102 %	98,9 %	98,4 %
Driftsutgifter	268 988	280 301	280 852	302 348
Lønsdel (inkl. pensjonsutgifter) av driftsutgifter	73,7 %	78,6 %	75,4 %	73,8 %
Lønsutgifter (inkl. pensjonsutgifter) per årsverk	901 725	946 085	908 529	901 725

Talet på årsverk i 2022 er rekna ut med bakgrunn i PM-2019-13 Definisjon av utførte årsverk frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Tabell 3: Søknader om industrielle rettar og europeiske patent som er mottekne for validering i Noreg

Saksinngang	2018	2019	2020	2021	2022
Varemerkesøknader (nasjonale søknader og internasjonale utpeikingar gjennom Madridprotokollen)	17 279	17 287	16 660	18 142	17 696
Designsøknader (nasjonale søknader og internasjonale utpeikingar gjennom Haag-systemet)	1 154	1 212	1 279	1 292	1 198
Patentsøknader (nasjonale søknader og internasjonale søknader som er førte vidare gjennom PCT)	1 660	1 531	1 444	1 580	1 410
Europeiske patent som er mottekne for validering i Noreg	6 826	8 163	7 559	6 930	5 201
Avgjorde saker	2018	2019	2020	2021	2022
Varemerkesøknader (nasjonale søknader og internasjonale utpeikingar gjennom Madridprotokollen)	15 443	17 376	17 382	18 116	17 107
Designsøknader (nasjonale søknader og internasjonale utpeikingar gjennom Haag-systemet)	1 370	1 127	1 277	1 285	1 139
Patentsøknader (nasjonale søknader og internasjonale søknader som er førte vidare gjennom PCT)	3 343	2 231	1 848	1 655	1 373
Europeiske patent som er validerte i Noreg	6 980	8 189	7 765	6 668	5 952

Tabell 4: Forholdet mellom nye og avgjorde saker i 2022

	Mottekne	Avgjorde
Varemerkesøknader (nasjonale søknader og internasjonale utpeikingar gjennom Madridprotokollen)	17 696	17 107
Designsøknader (nasjonale søknader og internasjonale utpeikingar gjennom Haag-systemet)	1 198	1 139
Patentsøknader (nasjonale søknader og internasjonale søknader som er førte vidare gjennom PCT)	1 410	1 373
Europeiske patent for validering	5 201	5 952
Totalt innkomne klager på føretaksnamn	44	27

Immaterielle rettar

Industrielle rettar

Patent

Eit patent vernar ei konkret løysing på eit teknisk problem. Du kan få patent på ei oppfinning.

Varemerke

Eit varemerke er eit kjenneteikn du kan bruke for å skilje dine varer og tenester frå andre sine.

Design

Designregistrering gjev einerett til utsjånaden og forma på eit produkt – det dekorative eller estetiske aspektet.

Andre immaterielle rettar

Opphavsrett, copyright

Retten til litterære og kunstnarlege åndsverk, til dømes eit musikkstykke, ei bok, eit måleri, brukskunst eller ein film.

Forretnings-hemmelegheiter

Fortrulege opplysningar om drifts- og forretningsforholda til verksemda, spesifikk kunnskap og teknologiske opplysningar.

Geografiske nemningar

Gjev høve til å verne produktnemningar på mat og drikke ut frå opphav, geografi og tradisjonelt særpreg. Dette blir administrert av Matmerk.

Organisasjonar

World Intellectual Property Organization (WIPO) ↗

Verdsorganisasjonen for immaterialrett er ein av spesialorganisasjonane til FN og har som oppgåve å fremje utvikling av immaterielle rettar globalt. WIPO har 193 medlemsland og har hovudsete i Genève. Dei viktigaste søknadsordningane for industrielle rettar som WIPO administrerer, er desse:

Madridprotokollen

er ein internasjonal avtale som gjer det enklare og billegare å søkje internasjonal varemerkeregistrering i fleire land samtidig. Dekkjer 129 land.

Haag-overeinskomsten

er ei internasjonal ordning som gjer at ein ved hjelp av éin søknad kan få vern for designet sitt i dei landa som er medlem av ordninga. Dekkjer 90 land.

Patent Cooperation

Treaty (PCT) er ei internasjonal søknads-ordning for patent. Ordninga forenkler innlevering og gransking dersom du skal søkje patent i fleire land. Dekkjer 157 land.

European Union Intellectual Property Office (EUIPO) ↗ er varemerke- og designstyresmakt for EU. EU-varemerke og EU-design gjeld i alle land som er medlem av EU, og derfor ikkje i Noreg. Norske personar og bedrifter kan likevel søkje om EU-varemerke/-design, både direkte og gjennom Madridprotokollen.

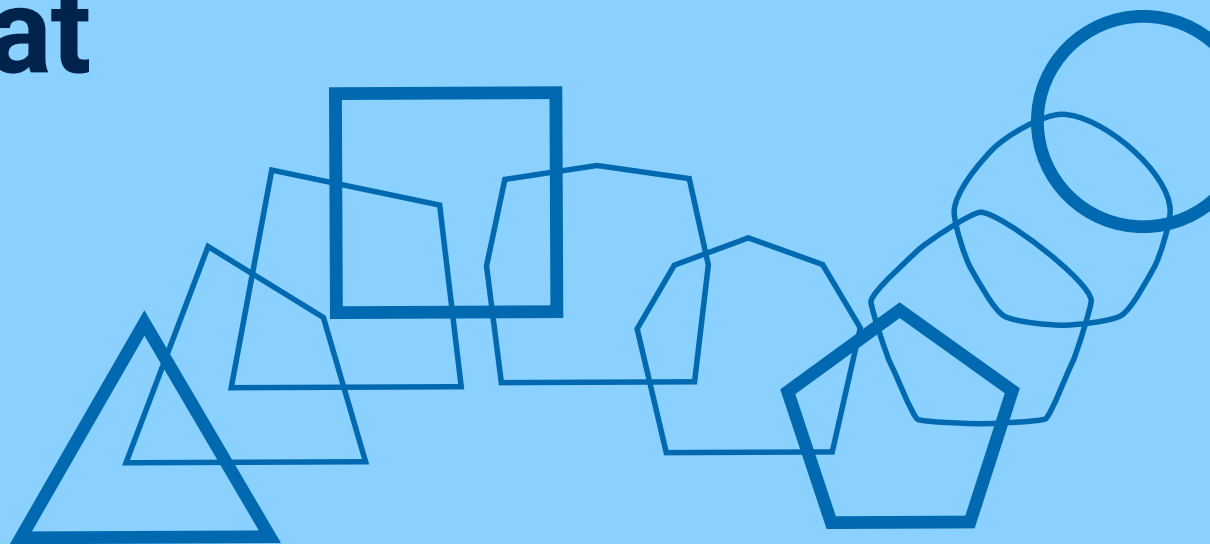
Det europeiske patentverket, European Patent Office (EPO) ↗ tek imot, behandlar og avgjer europeiske patentsøknader på grunnlag av reglane i den europeiske patentkonvensjonen, som Noreg er tilslutta. Det er 38 medlemsland i Den europeiske patentorganisasjonen.

 nordic patent institute

Nordisk Patentinstitutt (NPI) ↗ behandlar internasjonale patentsøknader (PCT) for WIPO og utfører oppdrag som mellom anna nyheitsundersøkingar for utanlandske kundar. Noreg er partner i NPI saman med Danmark og Island.

3

Aktivitetar og resultat

Samla vurdering av resultat, måloppnåing og ressursbruk

Søknadsinngang

I 2022 fekk Patentstyret inn 20 300 søknader, 3,4 prosent færre enn i 2021. Nesten 80 prosent av søknadene kom frå utanlandske søkjarar som ønskjer rettar i Noreg. Talet på varemerke-, design- og patentsøknader fall med om lag 2, 7 og 11 prosent samanlikna med året før.

Vi tildelte om lag 16 650 varemerke-, design- og patentrettar i 2022, som er 4 prosent færre enn i 2021. I tillegg blei 5 201 europeiske patent gjorde gjeldande i Noreg, mot 6 930 i 2021. Nedgangen kjem av lågare produksjon i EPO i 2022.

Føringar i tildelingsbrevet

Patentstyret brukar hovuddelen av ressursane sine på behandling av søknader og andre lovpålagde styresmaktsoppgåver. Patentstyret er bedne om å vidareutvikle samarbeidet med andre styresmakter og verkemiddel nasjonalt og internasjonalt for å effektivisere saksbehandlinga, med mål om å leggje til rette for betre bruk av immaterielle rettar og verdiar i næringslivet.

Patentstyret er også blitt bedne om å vurdere korleis kunnskap og data om immaterielle verdiar kan bidra til å fremje næringsutvikling og auka verdiskaping frå mellom anna eksport. Vi meiner betre kunnskap om immaterielle verdiar og vern av dei er heilt avgjerande for at det norske næringslivet skal overleve og lykkast i ein internasjonal marknad. I 2022 har vi hatt fleire arrangement som har dreidd seg om eksport og internasjonale marknader. Vi har også utarbeidd fleire landskapsanalysar som er med

på å synleggjere kva for område for patentering som er viktige framover, som helsesektoren og karbonfangst og -lagring.

Vi er også blitt bedne om å føre vidare arbeidet med å profesjonalisere samarbeidet med brukargruppene som er nemnde i prioriteringsanalysen til Patentstyret. Vi skal halde fram arbeidet med å bidra til kompetanse i næringslivet om immaterielle verdiar og rettar, mellom anna gjennom auka målretting av tiltak for å fremje kunnskap og samarbeid med andre aktørar i verkemiddelapparatet.

Inntektene til Patentstyret

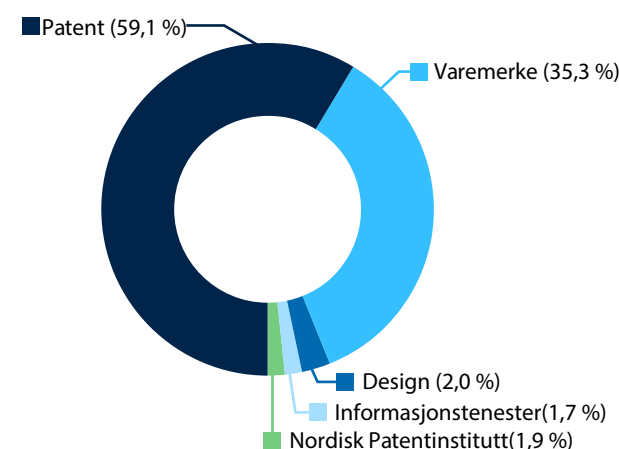
Patentstyrets hadde i 2022 inntekter på 258 344 000 kroner, altså noko lågare enn den endelege inntektsløyvinga på 272 828 000 kroner. Om lag 96 prosent av inntektene til Patentstyret kjem frå dei lovpålagde rollene våre som styresmakt for patent-, varemerke- og designområdet og for behandling av klager på føretaksnamn.

Patentområdet står for størstedelen av inntektene. Det er også viktig å merkje seg at ein stor del – rundt ¾ – av inntektene til Patentstyret kjem frå utanlandske verksemdar som ønskjer rettar i Noreg. Inntekter frå informasjonstenester (kurs og forundersøkingar) står for ein mindre del av inntektene til Patentstyret. Inntektene frå det arbeidet Patentstyret gjer for Nordisk Patentinstitutt (NPI), utgjer også ein liten del av dei totale inntektene.

Ressursbruk

Vi meiner ressursbruken har vore effektiv i 2022, både med tanke på korleis vi har prioritert, og korleis ressursane er brukte. Vi meiner at både måloppnåing og ressursbruk var tilfredsstillande. I 2022 brukte vi 94 prosent av tida på saksbehandling og andre styresmaktsoppgåver, inkludert administrasjon, eiga kompetanseutvikling og kvalitetsarbeid. Om lag 3 prosent av tida blei brukt på aktivitetar som skal auke medvitet og kunnskapen om IPR i næringslivet og samfunnet elles, og om lag 3 prosent av tidsbruken var knytt til kommunikasjon og ulike typar informasjonstenester.

Figur 3: Patentstyrets inntekter 2022

Driftsutgiftene til Patentstyret

I 2022 hadde Patentstyret 306 228 000 kroner til rådvelde, slik det går fram av tabell 5. Patentstyret hadde i 2022 ei mindreutgift på 3 075 000 kroner samanlikna med samla løyving på kap. 935 post 01, kap. 0540 post 25 og kap. 3935 post 04. Sjå note B til årsrekneskapen i del 6 for nøyaktige beløp. Løn og sosiale utgifter utgjorde 74,6 prosent av driftsutgiftene i 2022.

Tabell 5: Driftsutgiftene til Patentstyret

Tal i 1000 kr

Løyving ut frå saldert budsjett for 2021, kap. 0935, post 01	300 929
Belastningsfullmakt, kap. 0540, post 25	5 071
Meirinntekt 2022, kap. 3935, post 04	228
Sum til disposisjon, kap. 0935, post 01 og kap. 0540 post 25 og kap. 3935, post 04	306 228
Utbetalinger til løn med fråtrekk for refusjonar	226 055
Andre utbetalinger til drift	76 293
Finans	11
Utbetalinger til investering (inventar, maskiner o.l.)	794
Sum utbetalinger frå kap. 93501 og kap. 54025	303 153
Sum ubrukt løyving	3 075

Kompetanseoverføring i Noreg

Ein del av stadene i Noreg der Patentstyret har spreidd kunnskap om IPR gjennom føredrag og fysiske og strøymde kurs i 2022.

Patentstyret ut i verda

Patentstyret representerer Noreg internasjonalt i fleire forum der immaterialrett er tema. Vi held også nokre kurs internasjonalt.

Resultat og måloppnåing 2022

Hovudmål

Hovudmålet til Patentstyret for den strategiske perioden 2018–2022 er større bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønsemd frå immaterielle verdier. Vi har to delmål:

Delmål 1: Fleire gode rettar

Det er eit mål for Patentstyret at vi tildeler fleire gode rettar. Med dette meiner vi rettar som har rett kvalitet, som kan handhevast, og som lèt seg utnytte på ein god måte. Dette oppnår vi i første rekkje gjennom at søknadsbehandlinga og rettleiinga vår oppfyller krava til effektivitet, kvalitet og nøgde kundar.

Effektivitet i saksbehandlinga

Vidare gjev vi ei oversikt over korleis talet på leverte og avgjorde søknader – og dermed talet på søknader som er til behandling – har utvikla seg over tid. Vi viser også behandlingstider og talet på ferdigbehandla søknader per årsverk innanfor kvart av områda varemerke, design og patent.

Figur 4: Oversikt over målstruktur MRS for delmål 1: Fleire gode rettar

Styringsdimensjon	Indikatorar	Støttande analysar
→ Effektivitet	· behandlingstider for patent, varemerke og design · talet på ferdigbehandla søknader per årsverk brukt på saksbehandling, og utviklinga over tid · samanlikne dei to ovanståande indikatorane med andre patentverk	
→ Kvalitet	· kvalitetskontrollar av avgjerder for å kontrollere om dei er i tråd med regelverk og praksis	· avgjerder frå Patentstyret mot klagebehandlinga i KFIR · harmonisering av praksis for varemerke og design med EUIPO og praksis for patent med EPO
→ Nøgde kundar	· kundeundersøking av søknadsbehandling av patent-, varemerke-, og designsøknader	· utvikling i tal og prosentdel av totaltalet på patentsøknader frå norske søkjarar som blir leverte som førstesøknader til Patentstyret · utvikling i bruk frå norske søkjarar av NPI som granskingsorgan for PCT-granskingsstyresmakt

Varemerke – utviklinga på området

I 2022 fall talet på varemerkesøknader frå norske søkjarar direkte til Patentstyret med om lag 20 prosent frå året før, frå 3 910 til om lag 3 100 søknader. Det er eit fall på 35 prosent sidan toppåret 2018, og vi må tilbake til 2006 for å finne eit lågare inngangstal (3 040). Patentstyret har ikkje noko eintydig svar på kvifor tala har falle sidan 2018, og kvifor dei auka så mykje åra før 2018. Vi meiner likevel det er grunn til å tru at pandemi, krig i Ukraina og kraftig prisauke sidan 2019 har påverka inngangen av varemerkesøknader på grunn av auka uvisse i næringslivet.

Samtidig ser vi at talet på varemerkesøknader frå norske søkjarar ut i verda auka frå 2020 til 2021 og har hatt ein aukande trend dei siste ti åra. Her har vi ikkje tal for 2022 endå, og det blir spanande å sjå om auka eksport bidreg til endå høgare tal her for 2022. Denne auken frå norske søkjarar i andre marknader og land samsvarar med ein global trend der varemerke blir søkte og registrerte i stadig fleire land. Marknadene med flest varemerkesøknader frå det norske næringslivet i tillegg til Noreg var i 2021 EU, Storbritannia, USA, Japan og Kina.

Samla kom det inn om lag 17 700 varemerkesøknader og -utpeikingar frå norske og utanlandske søkjarar i 2022, eit fall på nær tre prosent sidan 2021. Trass i eit lite fall i den totale inngangen auka søknader og utpeikingar frå utanlandske søkjarar til om lag 14 500 søknader, som er ein auke på 2 prosent.

Talet på søknader frå privatsøkjarar var på om lag 13 prosent og dermed på same nivå som i 2021, sjølv om talet har falle frå om lag 500 til 400 varemerkesøknader.

Tabell 6: Utviklinga på varemerkeområdet

	2018	2019	2020	2021	2022
Varemerkesøknader totalt (varemerke og fellesmerke)	17 279	17 287	16 660	18 142	17 696
Direkte til Patentstyret frå norske søkjarar	4 765	4 168	3 861	3 910	3 111
Direkte til Patentstyret frå utanlandske søkjarar	2 799	2 844	3 031	3 219	2 995
Internasjonale utpeikingar i Noreg via Madridprotokollen frå norske søkjarar	12	12	11	11	14
Internasjonale utpeikingar i Noreg via Madridprotokollen frå utanlandske søkjarar	9 703	10 263	9 756	11 002	11 576
Avgjorde søknader (varemerke og fellesmerke)	15 443	17 376	17 382	18 116	17 107
Registrerte	12 450	14 391	14 464	15 544	14 800
Avslåtte	176	164	184	200	191
Lagde vekk / trekte	2 817	2 821	2 734	2 372	2 116
Talet på fornya varemerke og fellesmerke	12 105	11 012	11 963	12 532	12 872
Talet på registrerte varemerke og fellesmerke som er i kraft	219 939	224 082	231 574	236 535	240 469

Patentstyret avgjorde om lag 17 100 varemerkesøknader (varemerke og fellesmerke). Det er om lag seks prosent færre enn i 2021. Om lag 87 prosent av dei avgjorde søknadene blei godkjende og registrerte.

På varemerkeområdet tilsette Patentstyret åtte saksbehandlarar i 2022. Dermed var over 10 prosent av saksbehandlarane under opplæring, og samtidig hadde vi i løpet av perioden større utskifting av folk enn på mange år. Derfor auka talet på varemerkesøknader under behandling med om lag 600 i 2022.

Behandlingstid for varemerke

Vi måler gjennomsnittleg saksbehandlingstid frå søknaden blir levert, og til søkjaren får eit svarbrev eller ei registrering frå Patentstyret. I 2022 hadde Patentstyret som mål å starte behandlinga av ein nasjonal varemerkesøknad, eller registrere merket, i løpet av fem månader i gjennomsnitt. På same tid var det eit mål å behandle ein større del av søknadene i løpet av tre veker (søknader som er betalte på førehand og brukar førehandsgodkjende varenemningar) og tre månader (andre nasjonale varemerkesøknader). Vi fekk inn om lag 6 000 nasjonale varemerkesøknader, som blei behandla i løpet av 2,1 månader i gjennomsnitt (2,7 månader i 2021).

Av desse blei 39 prosent (44 prosent i 2021) behandla i løpet av tre veker og 56 prosent (59 prosent i 2021) i løpet av seks veker.

Våren 2022 gjennomførte vi ei samanlikning av behandlingstider med dei nordiske og baltiske landa i 2021. Samanlikninga viste at dei nordiske og baltiske landa hadde ei gjennomsnittleg behandlingstid i nasjonale søknader på mellom 1 og 4 månader, medan Patentstyret då hadde ei gjennomsnittleg behandlingstid på om lag 3 månader. Utviklinga i år har dermed gått i rett retning når vi har redusert behandlingstida til om lag 2 månader. I dei internasjonale utpeikingane som Patentstyret får frå WIPO (Madridprotokollen), var det eit mål å starte behandlinga i løpet av sju månader. Desse sakene, som auka med over fem prosent i mengd, blei behandla i løpet av gjennomsnittleg 7,9 månader (7,5 månader i 2021). Her varierte dei nordisk-baltiske behandlingstidene frå éin til ni månader i 2021. Det er verdt å nemne at medan alle EU-landa hadde ein inngang på mellom 900 og 1 500 utpeikingar i 2021, hadde Patentstyret ein inngang på 11 000 utpeikingar – og frå 2020 til 2021 åleine ein auke på heile 1 300 utpeikingar.

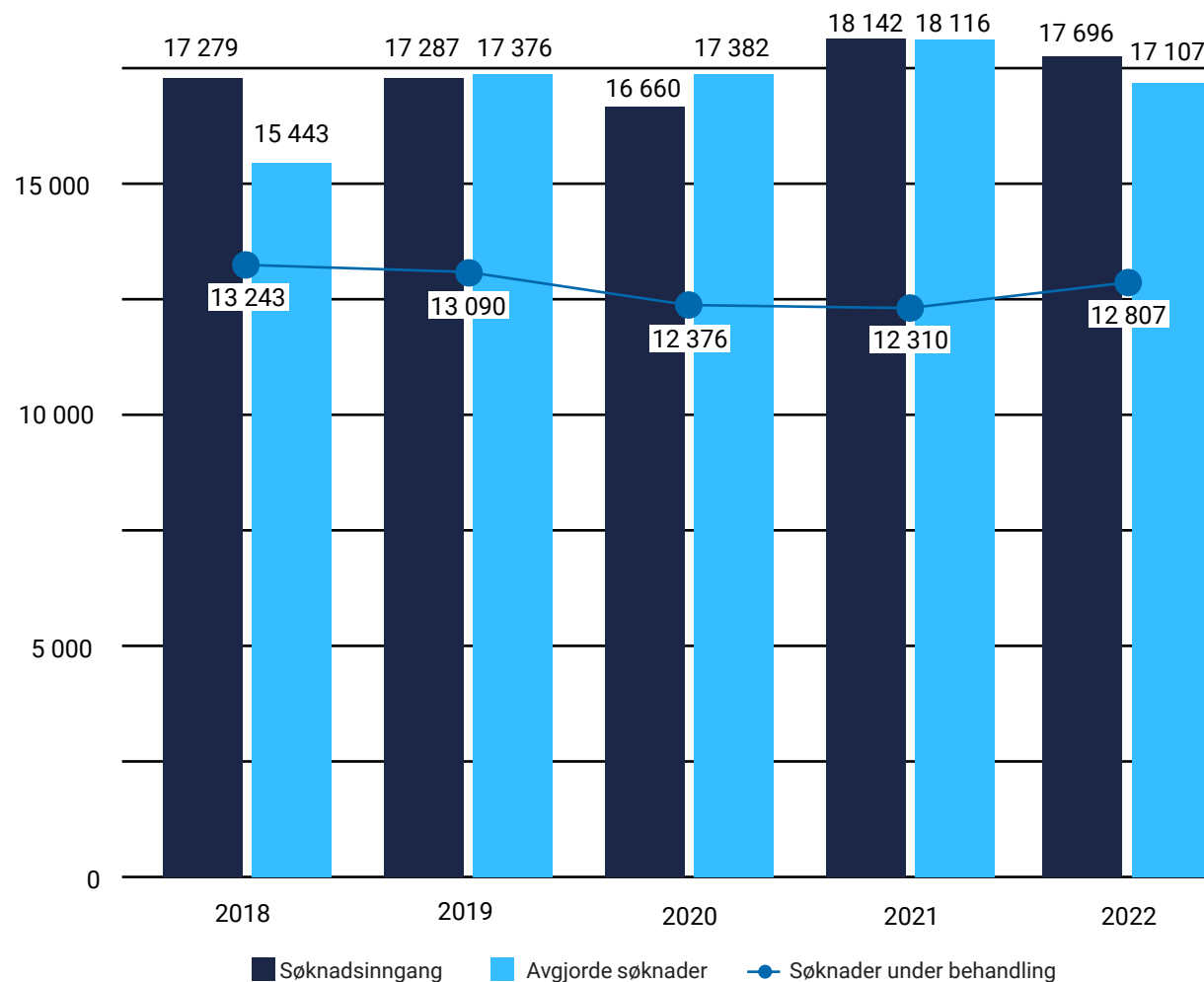
Om lag 61 prosent (62 prosent i 2021) av søknadene blei registrerte utan skriftleg kommunikasjon mellom søkjaren og Patentstyret. Vi følgjer med på denne prosentdelen fordi han fortel oss i kva grad kundane leverer søknader utan formelle feil eller manglar. Utviklinga over tid påverkar tida vi brukar per sak, og viser om vi lykkast med å informere og rettleie kundane før dei leverer inn søknader.

I 2022 avgjorde Patentstyret gjennomsnittleg 465 søknader per årsverk. Søknadene har då blitt registrerte, nekta registrerte, lagde vekk av Patentstyret eller er trekte av søkjaren. Tala viser at saksbehandlinga var 12 prosent mindre effektiv dette året, etter fleire år med stadig betre effektivitet. Dette kjem hovudsakleg av at vi tilsette 8 nye saksbehandlarar, som brukte mykje av tida si på opplæring i starten av året. I tillegg brukte erfarne ressursar noko av tida si til å lære dei opp. Vi merkar større gjennomtrekk på varemerkeområdet for tida, og dersom trenden held fram, må vi rekne med høgare tidsbruk på opplæring i åra framover.

Tabell 7: Talet på ferdigbehandla varemærkesøknader per årsverk brukt på saksbehandling

	2018	2019	2020	2021	2022
Varemerke	391	459	492	530	465

Figur 5: Varemerke – søknader, avgjorde og til behandling

Merknad til grafen: Det er gjort endringar i tala over avgjorde søknader for 2019 og 2020 grunna samla rapportering av vekklagde og endeleg vekklagde søknader. Gjeld også tabell 6.

Våren 2022 samanlikna vi også gjennomsnittleg tidsbruk per søknad med dei nordiske og baltiske landa for saker behandla i 2021. Denne analysen er i ein tidleg fase der landa brukar ulik metodikk for å rekne på tidsbruken, og der ein også har ulikt omfang på behandlinga av sakene. Derfor bør ein inntil vidare bruke tala med noko varsemd. I dei nasjonale varemerkesøknadene varierte gjennomsnittleg tidsbruk i dei nordiske og baltiske landa frå om lag 2,5 timar til 6 timar, og tidsbruken i Patentstyret var på om lag 4 timar i 2021 (og om lag 4,5 timar i 2022). I internasjonale utpeikingar varierte gjennomsnittleg tidsbruk i dei nordiske og baltiske landa frå om lag 2 til 5 timar, og tidsbruken i Patentstyret var på om lag 2 timar i 2021 (og om lag det same i 2022). Desse tala viser at Patentstyret låg godt an med omsyn til effektivitet samanlikna med nabolanda våre i 2021. Vi må vente til neste år med å samanlikne tal for 2022.

Ansvarsmerke

Eit ansvarsmerke er eit stempelmerke for gull-, sølv- og platinavarer. Patentstyret administrerer registeret over ansvarsmerke i Noreg. Ei gull-, sølv- eller platinavare som blir stempla med finleiksmärke, skal samtidig stemplast med eit ansvarsmerke. Eit ansvarsmerke fortel kven som har ført vara ut i marknaden (kven som er produsent eller importør). Det gjer det mogleg å identifisere kven som har laga vara, til dømes kva for ein gullsmed det er snakk om. Ansvarsmerke må fornyast kvart tiande år etter registrering. I 2022 blei det registrert 60 nye ansvarsmerke. Dette er ein liten nedgang frå 2021. 20 merke blei fornya. Dette er om lag som tidlegare år. Ved slutten av 2022 var det 1404 ansvarsmerke i kraft i Noreg.

Ei varemerkeregistrering i Noreg kan skje på to måtar:

- Gjennom søknad om registrering direkte til Patentstyret. Fleirtalet av norske søkjarar leverer varemerkesøknadene på denne måten.
- Gjennom internasjonal søknad om registrering direkte til WIPO (eller via Patentstyret til WIPO), der søkjaren kan peike ut Noreg. Over halvparten av varemerkesøknadene til Patentstyret er i dag slike utpeikingar frå WIPO og kjem i hovudsak frå utanlandske søkjarar.

Dei samla varemerkerettane i Noreg utgjer ein kombinasjon av desse. Ei varemerkeregistrering gjeld for 10 år og kan fornyast for ti år om gongen.

Design – utviklinga på området

Patentstyret fekk 7 prosent færre designsøknader i 2022 enn året før. Talet på designsøknader frå norske søkjarar var heile 27 prosent lågare, medan talet på designsøknader frå utanlandske søkjarar fall med 2 prosent. Ein designsøknad kan innehalde fleire design, slik at det også er relevant å telje kor mange design det er snakk om samla. Dei 1198 søknadene Patentstyret fekk frå norske og utanlandske søkjarar totalt, inneheldt 4 300 design, som er 9 prosent høgare enn året før og nesten på nivå med rekordåret 2017 (4 488). At 7 prosent færre søknader hadde 9 prosent fleire design, kjem av at dei internasjonale designsøknadene i gjennomsnitt inneheld 4 design, mot 3,5 design i 2021.

Det låge talet på designsøknader, særleg når det gjeld norske søkjarar, svingar mykje over tid, og det er derfor krevjande å finne klare samanhengar mellom årleg søknadstal og andre trendar. Vi ser den same trenden på design som på varemerke, med fallande søknadstal frå det norske næringslivet dei siste åra og auka søknadstal frå utanlandske søkjarar.

Samtidig veit vi at talet på søknader frå det norske næringslivet ut i verda har auka like mykje som på varemerkeområdet. Marknadene med flest designsøknader frå det norske næringslivet i tillegg til Noreg var i 2021 EU, USA, Storbritannia og Kina.

Til skilnad frå patent- og varemerkesøknader granskar ikkje Patentstyret designsøknadene med mindre søkjaren eksplisitt ber om det. Dei fleste designsøknadene blir derfor godkjende raskt etter at dei er leverte inn (om lag 97 prosent). Søkjaren har sjølv ansvaret for ikkje å krenkje rettane til andre, men kan be Patentstyret om å gjere ei nyheitsvurdering.

Tabell 8: Utviklinga på designområdet

	2018	2019	2020	2021	2022
Designsøknader totalt	1 154	1 212	1 279	1 292	1 198
Direkte til Patentstyret frå norskesøkjarar	242	244	236	211	155
Direkte til Patentstyret frå utanlandske søkjarar	181	147	163	209	141
Internasjonale utpeikingar i Noreg via Haag-overeinskomsten frå norske søkjarar	20	22	31	37	16
Internasjonale utpeikingar i Noreg via Haag-overeinskomsten frå utanlandske søkjarar	711	799	849	835	886
Avgjorde designsøknader	1 370	1 127	1 276	1 285	1 139
Registrerte designsøknader	1 328	1 101	1 237	1 223	1 103
Avslåtte	0	0	1	1	0
Lagde vekk / trekte	42	26	38	61	36
Talet på design	3 775	4 232	4 171	3 941	4 300
Talet på fornya designregistreringar	1 034	1 045	1 353	1 378	1 425
Talet på registrerte design i kraft	10 377	10 717	11 544	11 728	12 130

I 2022 avgjorde vi om lag like mange søknader som vi fekk inn.

Behandlingstid for design

Det er eit mål at den som søker Patentstyret om registrering av design, skal få avgjort søknaden i løpet av to til tre månader.

Den gjennomsnittlege behandlingstida var 2,5 månader (3,2 månader i 2021), og målet blei dermed nådd.

I 2022 avgjorde vi gjennomsnittleg 603 søknader per årsverk. Søknadene har då blitt registrerte, nekta registrerte, lagde vekk av Patentstyret eller er trekte av søkjaren. Tala viser at saksbehandlinga var 17 prosent mindre effektiv i 2022 enn året førre, etter fire år med til saman over 40 prosent effektivitetsauke. Her er tala

små: I 2022 har ein brukt same mengd timar som året før (om lag 2 800 timar) på å behandle om lag 150 færre designsøknader enn i 2021. Noko av forklaringa kan vere at saksbehandlarane har kome meir tilbake på kontoret, og at ein då brukar noko meir tid på å diskutere sakene for å sikre god kvalitet på vedtaka.

Tabell 9: Talet på ferdigbehandla designsøknader per årsverk brukt på saksbehandling

	2018	2019	2020	2021	2022
Design	535	476	639	730	603

Trass i noko meir tidsbruk på sakene sørgde ein altså for å redusere gjennomsnittleg behandlingstid i løpet av året frå 3,2 månader til 2,5 månader.

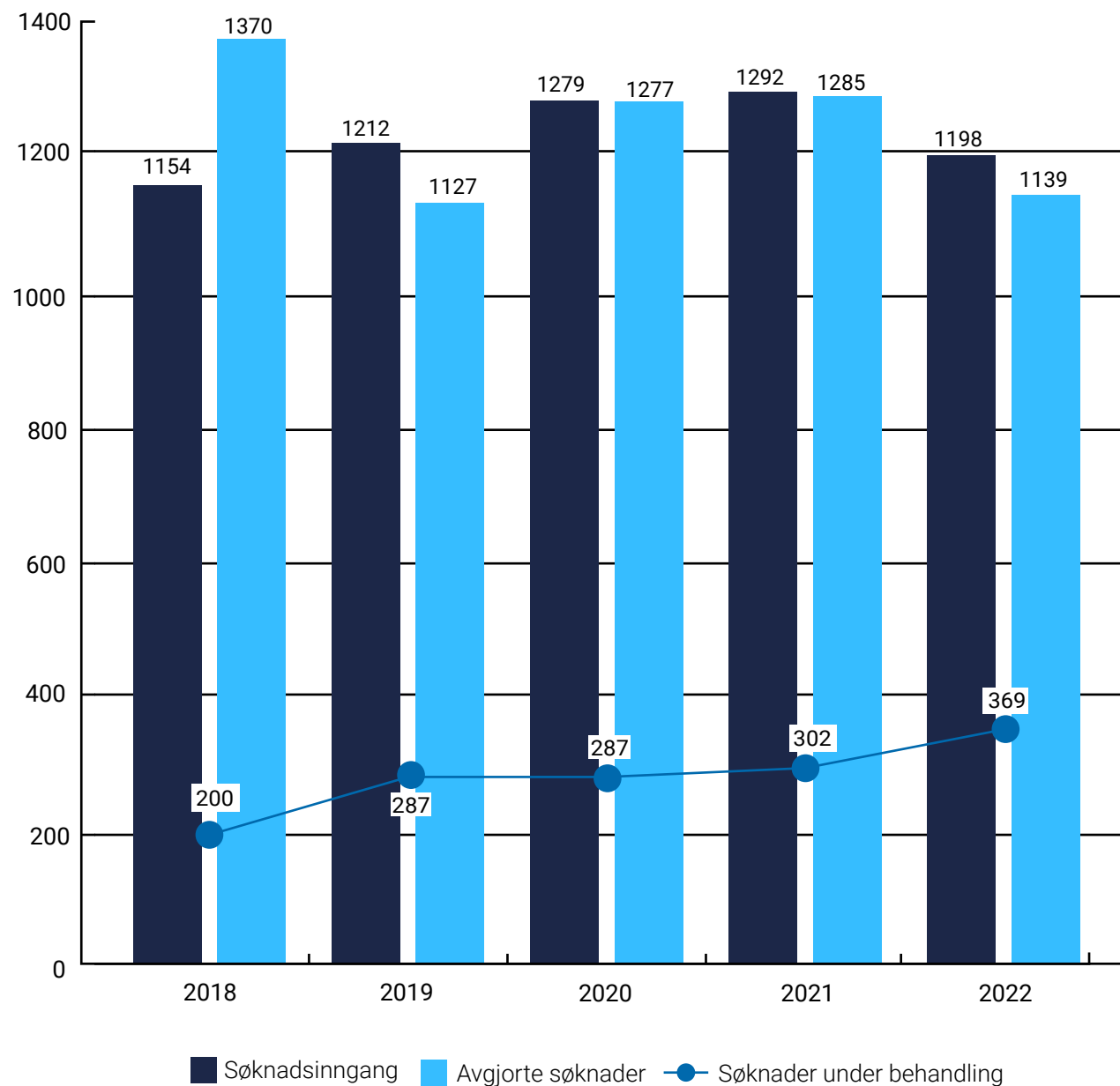
Vi har ikkje noka samanlikning av behandlingstid og effektivitet med dei nordiske og baltiske landa på designområdet. I alle landa er det små tal og for lite bruk av ressursar til at det er rekningssvarande å gjere ein tilsvarande analyse som på varemerke- og patentområdet.

Ei designregistrering i Noreg kan skje på to måtar:

- Gjennom søknad om registrering av design direkte til Patentstyret. Fleirtalet av norske søkjarar leverer designsøknadene på denne måten.
- Gjennom internasjonal søknad om registrering direkte til WIPO (eller via Patentstyret til WIPO), der søkjaren kan peike ut Noreg. Om lag to tredelar av designsøknadene til Patentstyret er slike utpeikingar og kjem i hovudsak frå utanlandske søkjarar.

Dei samla designrettane i Noreg utgjer ein kombinasjon av desse. Ei designregistrering gjeld for fem år og kan deretter fornyast for opptil fire nye femårsperiodar. Ein designsøknad og ei designregistrering kan innehalde fleire design.

Figur 6: Design – søknader, avgjorde og under behandling

Patent – utviklinga på området

Talet på patentsøknader som blei leverte til Patentstyret i 2022 var 1410, ein nedgang frå 2021. Nedgangen på søknader frå utanlandske søkjarar er på om lag 14 prosent, medan talet på søknader frå norske søkjarar gjekk ned med om lag 9 prosent. Prosentdelen frå norske søkjarar er om lag som året før: 61 prosent (mot 60 prosent i 2021).

Nedgangen frå norske søkjarar skriv seg hovudsakleg frå at færre oppfinnarar/private søker, medan bedrifter søker om lag like mange patent som før. Denne utviklinga har vore tydeleg i fleire år. Sidan verksemdene ofte legg meir arbeid i søknadene, ser vi at talet på patent vi gjev til norske firma, er ganske stabilt, trass i nedgangen i inntøms. Om lag 55 prosent av alle patentsøknadene som blei avgjorde i 2020, førte til patent.

Ein viss prosentdel av dei patenta som Det europeiske patentverket gjev årleg, pleier søkjarane å gjere gjeldande i Noreg. Talet på gjevne europeiske patent har gått ned årleg etter 2019, og i 2022 var nedgangen svært stor. Nedgangen i validerte patent i Noreg blei på 25 prosent i 2022. Validerte patent er gyldige i fleire år i Noreg, så sjølv med denne nedgangen vil venteleg talet patent i kraft i Noreg framleis auke i nokre år framover.

Søknadsbehandlinga kan bli avslutta på ulike måtar – oftast ved at Patentstyret gjev patent eller avslår søknaden. Patentstyret godkjende 111 fleire søknader i 2022 enn i 2021, ein auke på om lag 17 prosent.

Søknader kan også bli lagde vekk om søkjaren ikkje held fristar eller vel å trekkje søknaden. Dei fleste søknadene som blir lagde vekk, gjeld oppfinningar som ikkje er nye eller ikkje skil seg vesentleg frå kjend teknikk, og som

Tabell 10: Utviklinga på patentområdet

	2018	2019	2020	2021	2022
Patentsøknader totalt	1 660	1 531	1 444	1 580	1 410
Nasjonale søknadder frå norske søkjarar	1 016	883	834	899	806
Nasjonale søknadder frå utanlandske søkjarar	101	89	101	123	88
Internasjonale søknader som er førte vidare i Noreg, frå norske søkjarar	53	72	46	49	59
Internasjonale søknader som er førte vidare i Noreg, frå utanlandske søkjarar	490	488	463	509	457
Prosentdel patentsøknader frå norske søkjarar	64%	62%	61%	60%	61%
Avgjorde patentsøknader	3 343	2 231	1 848	1 655	1 373
Godkjende	1 548	1 211	907	650	761
Avslåtte	8	10	8	4	4
Lagde vekk / trekte	1 787	1 010	933	1001	608
Europeiske patent som er mottekne for validering i Noreg	6 826	8 163	7 759	6 930	5 201
Talet på patent i kraft (norske patent og europeiske patent som er validerte i Noreg)	36 498	42 137	46 398	48 402	51 086

derfor ikkje ville ført til patent. Basert på vurderingane frå Patentstyret vel nokre søkjarar å avslutte behandlinga av søknaden. I 2021 auka talet på patentsøknader som blei lagde vekk, men det gjekk mykje ned att i 2022.

Behandlingstid for patentsøknader

For søkjarar som leverer ein førstesøknad (ikkje levert inn i eit anna land), er det viktig å få ei rask vurdering av om oppfinninga er patenterbar, slik at ein får ein indikasjon på om ein bør levere tilsvarande søknader i andre land innanfor dei tidsfristane som gjeld. Vi gjev normalt første vurdering i løpet av 7 månader i omtrent 95 prosent av alle førstesøknadene. Det er raskast i Norden. Ein del søkjarar treng raskare avklaring, så vi har innført akselerert behandling, der vi gjev tilbakemelding i løpet av 4 månader. Utover i 2022 blei dette tilbodet stadig meir brukt, og i 2022 ønskte 14 prosent av søkjarane akselert behandling. Talet i 2021 var 3 prosent.

Dei resterande søknadene er internasjonale patentsøknader (PCT) som blir førte vidare i Noreg, og søknader som tidlegare har vore leverte i andre land. Desse er allereie granska, og søkjaren har derfor ikkje same behov for ei rask behandling i Patentstyret. Tida fram til endeleg avgjerd blir redusert år for år også for PCT-søknadene, og ho vil halde fram med å gå ned framover.

Tabell 11: Talet på ferdigbehandla patentsøknader per årsverk brukt på saksbehandling

	2018	2019	2020	2021	2022
Patent	80	71	53	51	41

Patentvern i Noreg kan ein få på to måtar:

- Gjennom patentsøknad til Patentstyret, enten direkte (nasjonale søknader) eller via PCTIsøknadsordninga (internasjonale søknader). Fleirtalet av norske søkjarar leverer patentsøknadene sine direkte til Patentstyret, medan utanlandske søkjarar oftast brukar PCT.
- Gjennom patentsøknad til Det europeiske patentverket (EPO). Det europeiske patentet kan seinare bli gjort gyldig i Noreg (validert). Det er hovudsakleg utanlandske søkjarar som nyttar denne ordninga.

Dei samla patentrettane i Noreg utgjør ein kombinasjon av desse. Eit patent blir halde ved lag så lenge det blir betalt årleg avgift, men maksimalt 20 år frå søknaden blei levert inn. Gjennomsnittleg levetid for norske patent er om lag 15 år.

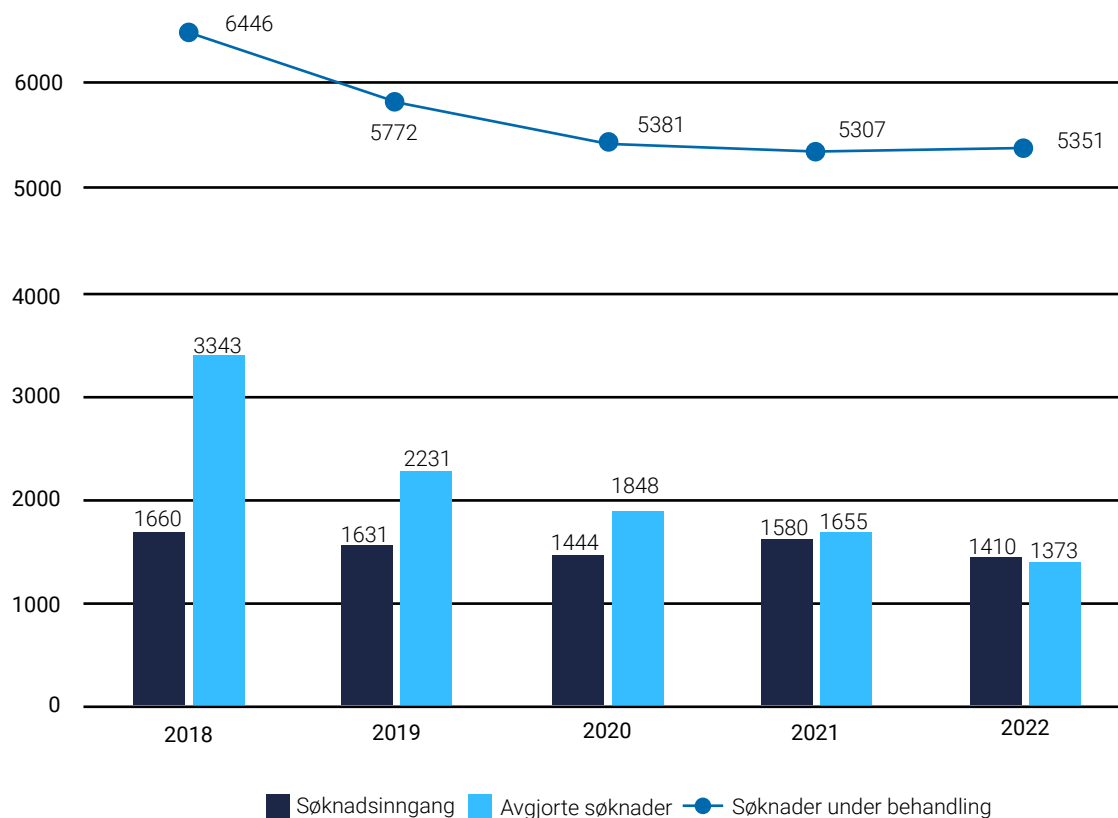
Talet på ferdigbehandla søknader per årsverk brukt på saksbehandling

Vi avgjorde gjennomsnittleg 41 patentsøknader per årsverk saksbehandling i 2022. Dette talet omfattar kunngjorde patent, avslag, vekklagde, endeleg vekklagde og trekte søknader. Talet er lågare enn i fjor. Det er omtrent på nivå med dei andre nordiske landa. Nedgangen dei siste åra kjem av at produksjonsnivået tidlegare var ekstraordinært høgt i perioden i samband med tilpassing til European Patent Convention.

Talet på førstesøknader om patent

Førstesøknader er søknader der oppfinninga blir omtalt for første gong. Oppfinninga er då ikkje levert i eit anna land tidlegare og har ikkje prioritet frå ein tidlegare søknad. Alle internasjonale patentsøknader som blir førte vidare i Noreg, har prioritet frå ein tidlegare søknad. Det er relativt vanleg at søkjarar vel å levere den første søknaden i heimlandet. Av dei 1410 søknadene Patentstyret fekk inn i 2022, var 764 førstesøknader (53 prosent) og 747 av dei var frå norske søkjarar.

Figur 7: Patent – søknader, avgjorde og til behandling

Merknad til grafen: Det er gjort endringar i tala over avgjorte søknader for 2019 og 2020 grunna samla rapportering av vekklagde og endeleg vekklagde. Gjeld også tala i tabell 10.

ASAP Norway satsar internasjonalt med spesialtilpassa oppdeckingsutstyr

Gjennom mange års arbeid på ei fødeavdeling opplevde Astrid Skreosen at fødelakena på sjukehuset ikkje fungerte optimalt. Ho utvikla eit nytt produkt som skulle gje ei betre oppleving for både dei fødande og dei som jobba på fødeavdelinga. Sikring av rettar har vore viktig frå starten av.

ASAP Norway blei etablert i 2007 av gründer Astrid Skreosen. Ho jobba som hjelpepleiar ved fødeavdelinga på sjukehuset i Telemark og såg behovet for eit spesialtilpassa fødelaken som kunne verne madrassen, redusere behovet for reingjering og gje mindre avfall. Krava til eit bra produkt var mellom anna at det skulle sitje godt fast i senga, at det var sterkt, men tynt, og at det samla opp væske effektivt.

Skreosen fekk med seg fleire i utviklingsprosessen, mellom anna Sintef, Tronerud Engineering Hønefoss, Oseberg Engineering Sandefjord og Purenviro. Ho utvikla eit høgabsorberande laken med høg løftestyrke. Dette produktet bidrog til mindre søl, mindre ressursbruk og betre hygiene for dei fødande.

ASAP Norway har etter kvart utvikla neste generasjons oppdeckingsutstyr til sengepostar, bord og bårer, der det

er spesielle behov i samband med søl og væske. Lakenet finst i ulike kvalitetar som dekkjer ulike behov, og alle produkta er svanemerkte. Produktutvikling og produksjon skjer ved fabrikkene til ASAP i Telemark.

Internasjonal marknad

ASAP Norway har vore i marknaden sidan 2012 og har etablert eit internasjonalt nettverk av distribusjonspartnarar i Norden og Nord-Europa. Dei har utvida verksemda utover helsesektoren og sel mellom anna til gravferdsbransjen, Forsvaret og industrien. Dei jobbar no med ulike bransjar og industriar i 26 land.

– Patenta blei viktige frå starten for å sikre oss mot konkurrerande verksemder og samtidig synleggjere innovasjonshøgda overfor interessentane, seier gründer Astrid Skreosen.

Sikra rettar i dei viktigaste marknadene

Selskapet sjekka først om dei fann liknande produkt nasjonalt, noko dei ikkje gjorde. Som ein del av patentsøknaden blei det seinare undersøkt om det fanst liknande eller overlappende patent internasjonalt.

Kombinasjonen av ulike eigenskapar, oppbygging og tilverksingsmetode for produktet viste seg å vere

unik og kunne dermed patenterast. Dette var viktig som del av ein langsiktig strategi for å bidra til å sikre verdiane i selskapet og gje eit visst vern i eit utval av dei viktigaste marknadene internasjonalt. Lakenet er patentert i USA, Canada og i store delar av Europa. Produksjonsteknologien har dei så langt valt å halde hemmeleg.

Astrid Skreosen

Gründer av ASAP Norway

Foto: ASAP Norway

Firmanamnet og nokre av produktnamna er registrerte som varemerke. For ASAP Norway har det vore viktig å verne om verdien av varene og varemerket selskapet står for. Dei har opplevd at andre aktørar har brukt dei same omgrepa i konkurranse med selskapet utan sjølv å oppfylle dei same krava. Då har patentet og varemerket vore viktig.

ASAP Norway fekk hjelp av Plougman og Vingtoft til patentprosessen, og dei støttar også firmaet med administrasjon og betaling for å halde på rettane.

Støtteordningar og investorar

ASAP fekk nokre offentlege midlar i oppstartsfasen, mellom anna gjennom Ofu-prosjekt frå Innovasjon Noreg og Klosterøyafondet.

Patenta og rettane i selskapet har vore viktige for eksterne investorar for å synleggjere innovasjonshøgda og redusere risikoen ved å investere i selskapet.

Innovasjon for framtida

– Framtida stiller krav til at nye produkt skal femne fleire behov i eitt og same produkt og gjere kvardagen enklare, tryggare og meir miljøvenleg. Produktet skal også frigjere ressursar som kan brukast til andre og viktigare ting. Vi kallar det berekraftig innovasjon, og det får oss til å gløde, seier Astrid Skreosen, gründer og salssjef i ASAP Norway.

Råd til andre – Verdien av patent og varemerke på ein idé bør vurderast i samanheng med strategien for selskapet og kva ressursar ein har til rådvelde. Sjølv

søknadsprosessen har stor nytteverdi i seg sjølv. Han kvalitetssikrar at ideen er unik og har innovasjonshøgda, samtidig som han kan hjelpe selskapet med å spisse seg mot ulike marknadsområde, avsluttar Skreosen.

[Les meir om ASAP Norway på nettsidene deira.](#)

[Les meir om korleis andre verksemdar tek vare på verdiane.](#)

[Les meir om patentering.](#)

Foto: Anvid Andre Knudsen

Kvalitet i søknadsbehandlninga

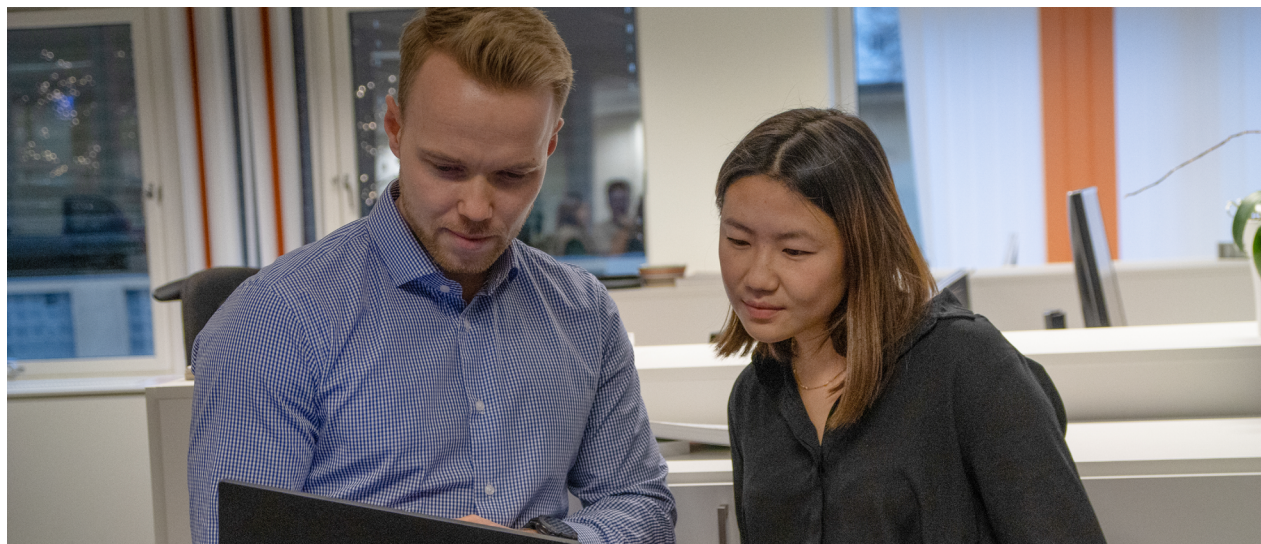
Patentstyret har eit system for kvalitetsstyring som bidreg til å sikre rett kvalitet i søknadsbehandlninga. Rett kvalitet vil seie at resultatet vi leverer til kundane våre, er korrekt og levert til avtalt tid, slik at vi er føreseielege overfor kundane. Patentstyret er sertifisert etter den internasjonalt anerkjende standarden ISO 9001:2015.

Kvalitetskontroll av avgjerder for å kontrollere om dei er i tråd med regelverk og praksis

Som ein del av kvalitetsstyringa gjennomfører vi jamlege kvalitetsmålingar på patent-, varemerke- og designområdet for å verifisere samsvar mellom krav og praksis. Målingane gjev oss grunnlag for å vurdere om vi oppfyller eksterne og interne krav til korrekt avgjerd, og grunnlag for til å identifisere moglege område vi bør forbetre. I ei kvalitetsmåling vel vi ut tema som er avgjerande for korrekt saksbehandlning, og kontrollerer eit utval saker ved hjelp av stikkprøver for å sjå om vi oppfyller kvalitetskrava i desse sakene.

Dei overordna kvalitetsmåla til Patentstyret er å oppfylle krav til rett kvalitet i 96 prosent av sakene. På varemerkeområdet kontrollerte vi ein del av søknadene som blei behandla i løpet av mars. Vi fann 6 avvik i saksbehandlninga, men var likevel innanfor målet om rett kvalitet i 96 prosent av dei kontrollerte sakene ettersom eit parti av denne storleiken tillèt opptil 7 avvik (stikkprøvekontrollen nyttar ISO 2859 for uttrekk av saker til kontroll).

Vi gjekk også gjennom søknader på designområdet, og der fann vi ingen avvik.

På patentområdet kontrollerte vi ein del av realitetsfråsegnene i søknader utan prioritet. Alle dei kontrollerte søknadene er vurderte som tilfredsstillande behandla, som vil seie at vi har oppnådd måla vi har sett for patentfagleg kvalitet.

I alle dei gjennomførte kvalitetskontrollane fann vi fleire område for betring knytt til søknadsprosessane. Dersom vi oppdagar avvik frå interne retningslinjer og krav, eller manglar som ikkje nødvendigvis er klare avvik, følgjer vi dei opp for å sikre at vi kontinuerleg forbetrar prosessane våre.

Interne revisjonar

I løpet av 2022 gjennomførte vi fire interne revisjonar for å forbetre og effektivisere interne prosessar og kvaliteten på tenestene vi leverer til kundane. Vi såg mellom anna på desse områda: Ny arbeidsflyt for søknadsbehandlninga på patent, automatisk fakturering av varemerkesøknader, endringar i patentretningslinjer og rutineskilddringar

på patent, søkjetenesta vår, tilbodet om akselerert saksbehandlning, GAP-analyse på personvernområdet og funksjonalitet i nytt verktøy for ePCT (elektronisk skjema for mottak og levering av søknader i ISA-saker).

Dei fire revisjonane resulterte i totalt 8 avvik, 14 observasjonar og 15 forbetningsforslag. Vi følgjer opp funna og set i verk tiltak som forbetrar desse prosessane framover.

Vi har i 2022 jobba med ei omarbeiding av risikometodikken til Patentstyret med sikte på tettare integrering med målstyringa. Det er derfor ikkje gjennomført nokon overordna risikogjennomgang i 2022.

Vurdering av avgjerder frå Patentstyret opp mot resultatet av klagebehandlinga i KFIR

Klager på avgjerdene til Patentstyret i patent-, varemerke og designsøknader blir behandla av Klagenemnda for industrielle rettar (KFIR). Talet på klager er normalt om lag 100–150 per år og har halde seg på dette nivået gjennom mange år.

I 2022 kom det inn 147 nye klagesaker. Talet er lågt samanlikna med dei om lag 21 000 avgjerdene Patentstyret tek kvart år. Det er ulike grunnar til at søkjarane klagar på avgjerdene våre, og talet på klager seier derfor ikkje automatisk noko om kvaliteten på avgjerdene i Patentstyret. Det er likevel nyttig å sjå på vurderingane og resultatet av klagebehandlinga i KFIR.

- **Varemerke:** I dei 117 varemerkesakene som KFIR avgjorde i 2022, blei avgjerda til Patentstyret halden fast i 68 saker, medan avgjerda heilt eller delvis blei oppheva i 38 av sakene. Dei resterande sakene blei heva eller avviste av KFIR.
- **Design:** Det har ikkje vore klager på designområdet i 2022.
- **Patent:** KFIR tok 6 avgjerder i 2022 og kom til same resultat i 5 av sakene og ulikt resultat i 1 av sakene. To av avgjerdene gjeld same sak, og første avgjerd (av 3) blei teken i 2021. Oslo tingrett har oppheva to av avgjerdene i den nemnde saka.

Patentstyret går gjennom resultatane av alle klagesaker etter kvart. Sakene der KFIR har kome til eit anna resultat enn Patentstyret, er ofte tvilssaker. Partane i klagesaker kan også kome med ny dokumentasjon til behandlinga i KFIR, og dette har i fleire tilfelle ført til at innhaldet i klaga er eit anna enn då søknaden blei behandla i Patentstyret. Vi meiner tala viser at resultatane til Patentstyret stort sett samsvarar med avgjerdene til KFIR.

Harmonisering av praksis med EUIPO og EPO

For det norske næringslivet er det viktig at likt regelverk for behandling av søknader om patent, varemerke og design blir praktisert likt i ulike land, slik at behandlinga er føreseieleg for den som søker om registrering i fleire land.

I tillegg til avgjerdene frå KFIR og domstolane følgjer Patentstyret med på europeisk praksis i EPO, EUIPO, EU-retten og EU-domstolen.

Gjennom Convergence Programme samarbeider EUIPO og dei nasjonale IPR-styresmaktene for å gjere saksbehandlinga meir einskapleg på varemerke- og designområdet. Patentstyret har i 2022 teke del i to ulike program på varemerkeområdet, som har handla om varemerke som er i strid med «offentleg orden» og «moral», og varemerke som er i strid med «vond tru». Desse harmoniseringsprosjekta blei starta i 2021 og vil halde fram vidare ut i 2023. I tillegg slutførte vi i januar eit viktig samarbeidsprosjekt med EUIPO for å ta i bruk fellesløyisinga frå EU for klassifisering av varer og tenester – Harmonised Database.

På patentområdet gjennomfører vi harmoniseringsstudiar gjennom Nordisk Patentinstitutt (NPI). Patentstyret og EPO behandlar dei same PCT-søknadene, og vi

samanliknar resultata av saksbehandlinga hos begge styresmaktene i etterkant. Vi avslutta den sjuande av desse studiane i 2022. Hovudfunnet er også denne gongen at Patentstyret og EPO hovudsakleg er harmoniserte med kvarandre. Vi kan framleis forbetre oss på enkelte område, og dette legg vi vekt på i opplæringa av saksbehandlarane. Studiane har vist variasjonar i skjønnsvurderinga både internt mellom saksbehandlarane i Patentstyret og internt i EPO. Det er utfordrande å eliminere dette, sidan skjønn er avhengig av korleis den enkelte saksbehandlarer forstår og vurderer ein konkret patentsøknad. Den åttande harmoniseringsstudien er starta i 2022 og blir fullført i 2023.

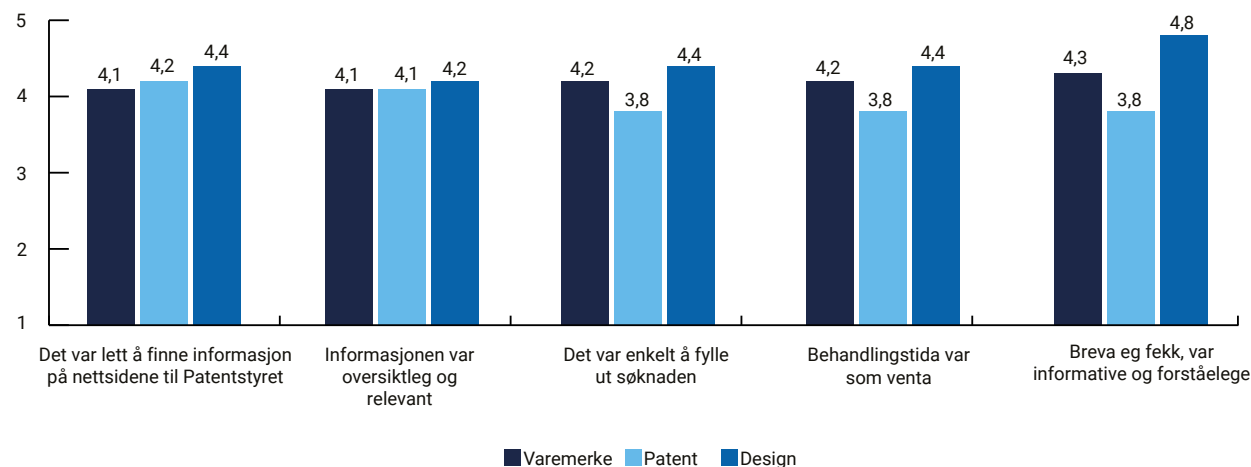
Kundevurdering av søknadsbehandlinga

Vi har undersøkt i kva grad privatkundar og bedriftskundar som har levert søknad om patent-, varemerke- eller designregistrering i løpet av 2022, er nøgde. Undersøkingane er gjennomførte i mai 2022 og januar 2023, og vi viser her samla resultat. Til saman har 230 kundar svart. Det gjev ein svarprosent på 14 prosent.

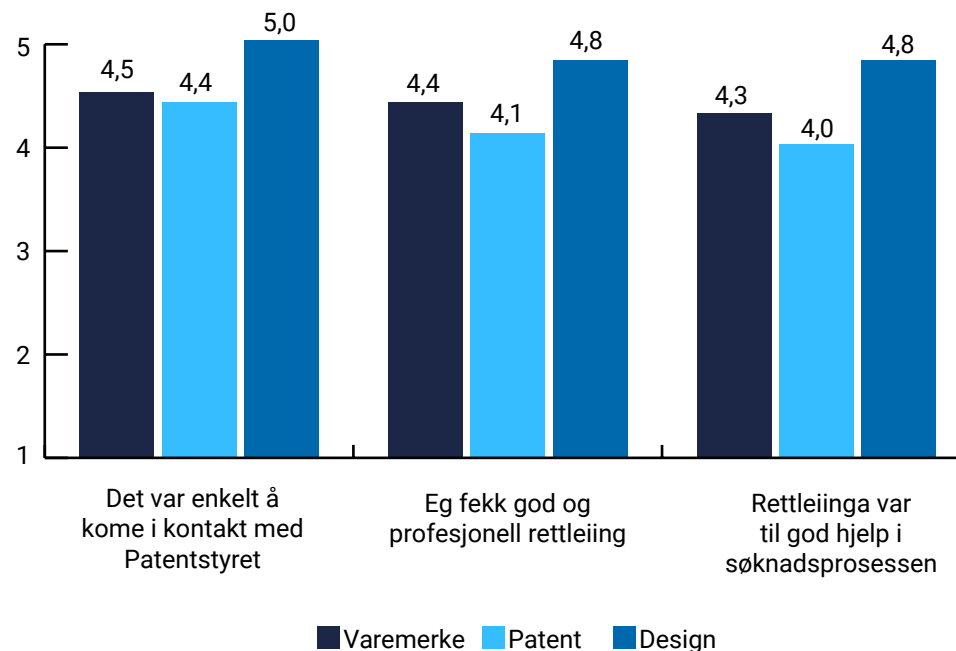
Undersøkinga måler kor nøgde kundane er med søknadsprosessen, og kor nøgde dei er med rettleiinga dei får gjennom kundesenteret vårt i samband med søknaden.

Resultata viser at kundane stort sett er svært nøgde med søknadsbehandlinga, og det er små skilnader mellom dei ulike søkjargruppene.

Figur 8: Design – Tilfredsheit med søknadsprosessen

Figur 9: Design – Tilfredsheit med rettleiinga

Grafane viser gjennomsnittsvurdering på ein skala frå 1 til 5, der 1 er svært misnøgd og 5 er svært nøgd.

Vurdering av forundersøkingar

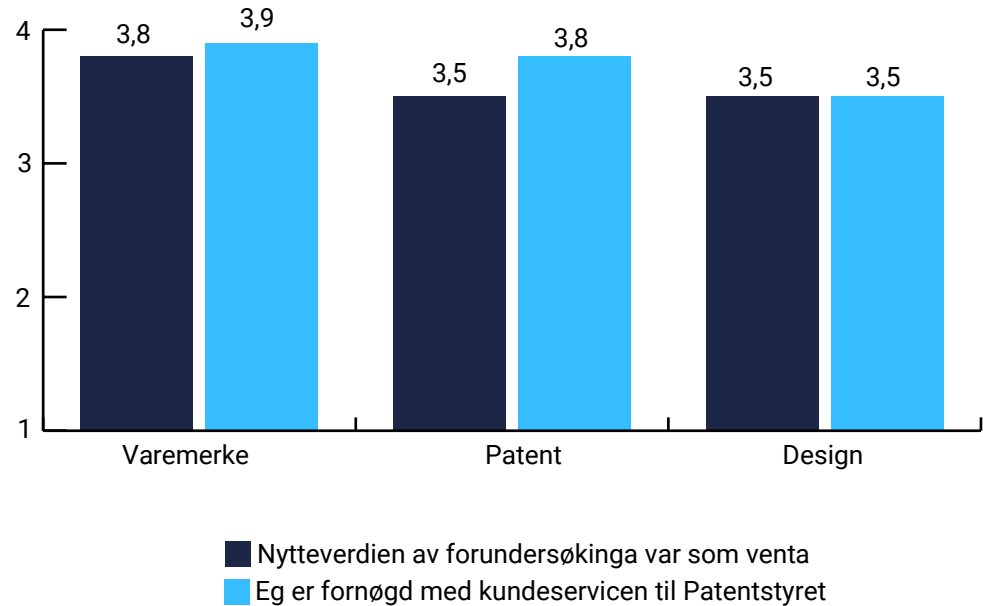
Vi gjennomfører også kvart år ei undersøking blant dei som har kjøpt éi eller fleire forundersøkingar innanfor patent, varemerke og design. Av dei 390 som fekk undersøkinga, har vi fått 55 svar (svarprosent på 14 prosent). Resultata viser at kundane er svært nøgde med forundersøkingane våre, omtrent på nivå med i fjor.

Tal og prosentdel patentsøknader frå norske søkjarar som blir leverte som førstesøknad til Patentstyret

Patentsøklarar vel ofte å levere den første søknaden om patent (førstesøknaden) i heimlandet og seinare søkje patent i andre land med prioritet frå denne første søknaden. Nærleik og god kommunikasjon med patentstyresmakta i eige land er ofte grunnen til dette valet. Prosentdelen av førstesøknader frå norske søkjarar som blir leverte til Patentstyret, kan vere ein indikasjon på kor nøgde søkjarane er med Patentstyret, og dette er derfor valt som ein støttande analyse i MRS. Det er samtidig ikkje eit krav at førstesøknaden blir levert i eige land, og det kan av strategiske årsaker vere fornuftig for enkelte søkjarar å levere førstesøknaden i andre land eller til EPO.

Dersom ein skal søkje patent i fleire land, er det vanleg å bruke PCT-systemet og levere ein internasjonal patentsøknad som blir granska av eit PCT-organ, til dømes NPI. Deretter kan søkjarane føre søknaden vidare i dei landa der dei ønskjer patentvern. Det mest vanlege er å levere førstesøknaden i eige land, i eit anna land eller til EPO, og deretter levere ein PCT-søknad med prioritet frå førstesøknaden. Det er også mogleg å starte

Figur 10: Design – søknader, avgjorde og under behandling

Grafane viser gjennomsnittsvurdering på ein skala frå 1 til 4, der 1 er svært misnøgd og 4 er svært nøgd.

patentsøknadsprosessen med å levere ein PCT-søknad, slik at dette blir førstesøknaden. Tabellen nedanfor viser at over halvparten av dei internasjonale patentsøknadene (PCT) som norske søkjarar leverer, har prioritet frå ein norsk søknad, altså at søknaden første gong blei levert inn til Patentstyret. Resten av dei internasjonale søknadene frå norske søkjarar hadde hovudsakleg prioritet frå USA, Storbritannia og EPO.

Tala er baserte på det året søknaden blei publisert. Dei siste åra har prosentdelen med norsk prioritet variert lite. Samanlikna med Sverige og Danmark ser vi at norske søkjarar i større grad brukar førstesøknad i heimlandet enn det danske og særleg svenske søkjarar gjer. Dette kan kome av høgare grad av internasjonalisering, men kan også spegle preferansar hos rådgjevarane.

Tabell 12: Prosentdel internasjonale patentsøknader frå norske søkjarar som har prioritet frå norsk søknad

	2018	2019	2020	2021	2022
Talet på internasjonale søknader (PCT) frå norske søkjarar	778	768	713	743	747
Prosentdel av desse som har prioritet frå norsk søknad	51%	52 %	55 %	51 %	53 %

Delmål 2: Betre bruk av immaterielle verdier

Det er eit mål for Patentstyret at norske bedrifter har nok kunnskap og medvit om korleis dei kan sikre lønsemd gjennom rett bruk av immaterielle rettar og verdier. Gjennom forvaltning og formidling av kunnskap om immaterielle rettar og verdier er Patentstyret ein del av det norske innovasjonssystemet.

Vi har styringsindikatorar som måler korleis vi bidreg til styringsdimensjonane kompetanseoverføring til utvalde målgrupper og IPR-modenskap blant norske brukarar. Dette arbeidet må tilpassast etter dei økonomiske rammene Patentstyret har, og føringa frå Nærings- og departementet om å prioritere delmål 1. Som omtalt i innleiinga til del 3 har vi i 2021 derfor brukt ein svært liten del (6 prosent) av ressursane på dette delmålet.

Kompetanseoverføring Omfang av kurstilbod

Kurstilbodet til Patentstyret rettar seg både mot personar med lite eller ingen kunnskap om fagfeltet og mot profesjonelle aktørar. Kursa skal auke kunnskapen om immaterielle rettar og verdier i det norske næringslivet og bidra til kompetanseutvikling for dei profesjonelle aktørane. Delar av 2022 blei, som dei to tidlegare åra, prega av korona, og dette gjorde det vanskeleg å arrangere kurs der deltakarane var fysisk til stades. Vi heldt derfor fram praksisen med å gjennomføre dei aller fleste arrangementa som gratis, kortare webinar. Nokre av arrangementa på våren og dei fleste på hausten blei gjennomførte med deltakarane fysisk til stades, mellom anna Verdas immaterialrettsdag (World IP Day) og IP-dagen. Sistnemnde var

Figur 11: Oversikt over målstruktur MRS for delmål 2: Betre bruk av immaterielle verdier

Styringsdimensjon	Indikatorar	Støttande analysar
 Kompetanseoverføring	• Omfang av aktivitetar for kompetanseoverføring (kurs, webinar, samarbeid med ulike målgrupper, osv.) • Kor nøgde kundane er med saksbehandlinga er i Patentstyret	• Prioriteringsanalysen til Patentstyret
 IR-modenskap	• Statistikk for bruk av tenestene til Patentstyret • Samla tal patent-, varemerke- og designøknader til utlandet frå norske søkerar	• Analyse av bruken av tenestene til Patentstyret • Utviklinga i bruken av immaterielle rettar i utvalde næringar • Analyse av bidraget til verdiskaping frå IPR-intensive næringar (rapportering til NFD skjer etter publisering av undersøkinga frå EUIPO/EPO2)

ein fagdag saman med FONIP og NIP som er skildra i nærare detalj i kapittelet «Samarbeid med rådgjevarar på IPR-feltet» nedanfor.

Vi gjennomførte totalt 25 arrangement i 2022, med om lag 2 620 påmelde frå næringslivet og profesjonelle IP-aktørar som ønskte å lære meir om immaterielle verdier og rettar. Alle påmelde til webinarane våre får høve til å sjå opptak av kurset i etterkant. Kursa er dermed tilgjengelege for fleire, og den enkelte kan sjå opptaket eller delar av det når det passar.

I 2022 har vi hatt totalt 33 publiserte opptak på nettsidene til Patentstyret, og i løpet av året blei dei sett av 1 310 personar med ulikt kunnskapsnivå. Dette talet er 8,6 prosent lågare enn året før, då vi opplevde ein markant auke på 60 prosent, men viser

at interessa for å sjå opptak framleis held seg høg. Vi treffer breiare og kan igjen konstatere at digitale, gratis og kortare kurs resulterer i deltakarar frå heile landet, slik kartet på side 17 viser.

Vi måler alltid effekten av arrangementa våre gjennom korte spørjeundersøkingar i etterkant, og over 92 prosent av deltakarane meinte dei var nyttige. I overkant av 91 prosent svarte også at dei kan gjere bruk av kunnskapen i den daglege jobben sin, og dette er godt over målet på 85 prosent. Snittvurderinga per kurs låg på 3,49 (på ein skala frå 1 til 4, der 4 er høgast), ein svak nedgang frå 3,53 frå året før. Dette viser at deltakarane jamt over er nøgde, og det tyder på at Patentstyret leverer kurs, webinar og arrangement på eit jamt høgt nivå.

Det blei gjennomført to særskilde prosjekt om kunnskapsformidling i 2022:

Vi innleidde eit samarbeidsprosjekt med Digital Norway, der det vart skrive og publisert ei rekkje (5) mikrokurs om IPR på nettsidene deira. Dette blei gjort fordi vi ville teste effekten av å presentere IPR-innhald på andre sine digitale flater. Resultata viser at totalt 389 deltakarar har fått med seg kursa i 2022, og at nærare 80 prosent av dei var anten nøgde eller svært nøgde med kursa.

Vi valde også å søkje om arrangementsstøtte frå Forskringsrådet i samband med eit ønske om å dele resultata frå patentlandskapsanalysen om grøn teknologi på ein ny måte, for å nå eit breiare publikum. Vi fekk godkjent søknaden og gjennomførte arrangementet i Trondheim i juni. Arrangementet hadde over 150 påmelde som kunne følgje det anten fysisk eller digitalt. Dette er første gong vi har fått støtte frå Forskringsrådet.

Føredrag og arrangement

Patentstyret heldt 83 eksterne føredrag for 2 300 deltakarar i 2022. 64 prosent av føredraga heldt vi for og i samarbeid med verkemiddelaktørar, inkubatorar, næringshagar, katapultar og næringslivsorganisasjonar. Dei resterande føredraga var for studentar ved norske universitet og høgskular (UoH). Vi heldt 30 føredrag for 500 studentar innanfor ingeniørfag, innovasjon og entreprenørskap, bioteknologi, design, marknadsføring, innovasjon og leing. UoH-miljøa etterspurde hovudsakleg føredrag om patent, varemerke og design. I tillegg ønskte dei føredrag om arbeidstakaroppfinningar, konfidensialitetsavtalar og hemmelegghald, søk etter patentinformasjon, opphavsrett og piratkopiering.

Nokre av temaa på arrangementa våre i 2022

- IP-strategisk perspektiv: Felles eigarskap til immaterielle rettar
- IP Strategy in the US Market
- Effective Defence of EP Applications
- Ikkje sløs vekk pengane på feil bruk av patent!
- Webinarserie: Effectively navigating IP enforcement in China
- Einskapspatentet og European Patent Court
- Patenting in the medical and pharmaceutical fields med EPO
- Ideas Powered for Business med EUIPO
- The Power of Green Technology – scaling for global success

Patentstyret bidrog til å auke IPR-kompetansen også hos deltakarar vi treffe på ulike arrangement. Vi var til stades med standar på 11 arrangement gjennom året, og vi deltok på 28 andre arrangement for å informere om IPR og byggje gode relasjonar til strategiske samarbeidspartnarar.

I perioden inngjekk vi også ein treårig avtale med Ungt Entreprenørskap Norge. Patentstyret tilbyr gjennom denne avtalen opplæring/ressursar for studentar som er knytte til det pedagogiske programmet Studentbedrift frå Ungt Entreprenørskap.

Samarbeid med verkemiddelaktørane

Patentstyret har i 2022 samarbeidd med Innovasjon Noreg, Forskringsrådet, Siva, Design og arkitektur Norge (DOGA), Brønnøysundregistra, Altinn og Norid. Målet med samarbeidet er først og fremst å utvikle felles aktivitetar og tenester slik at fleire bedrifter aukar kunnskapen og medvitet om korleis vern av immaterielle verdiar kan bidra til verdiskaping og auka konkurransekraft. I 2022 har vi hatt jamlege møte med Innovasjon Noreg om mellom anna den felles nettstaden IPR-hjelp og andre samarbeidsprosjekt

Vi gjennomførte seminaret Innovasjonskraft i samarbeid med DOGA med digital omstilling som tema. Føremålet var å vise korleis design og vern av rettar kan bidra til digital omstilling. Heile 93,8 prosent av deltakarane meinte at dei kan gjere bruk av kunnskapen frå seminaret i eige arbeid.

I samarbeid med andre aktørar frå verkemiddelapparatet har Brønnøysundregistra, Patentstyret og Norid stått saman om å arrangere «Starte og drive bedrift» rundt i Noreg sidan 2013. Vi arrangerte i alt 7 slike rundt om i Noreg, og dette er populære og godt besøkte arrangement.

Den utoverretta aktiviteten mot inkubator- og næringshagemiljøa var i 2022 på eit moderat nivå. Dette var fordi miljøa delar av året var opptekne med å søkje på utlysing for ny programperiode med søknadsfrist 15. juni. Kontakten har likevel vore god. Det har mellom anna blitt etablert ein avtale om kontorplass hos Eitri Health Incubator i Bergen, samtidig som avtalen om å vere til stades i andre miljø er ført vidare. Det er også blitt utarbeidd digitale læringsressursar. Hovudressursane for arbeidet med Siva-strukturen blei i 2022 lagde i å inngå ny avtale med Siva. Samarbeidet med både Siva, inkubatorar, næringshagar og katapultsenter vil bli styrkt som følgje av dette.

Samarbeid med rådgjevarar på IPR-feltet

Patentfullmektigar og advokatar er storbrukarar av tenestene våre og bidreg til å styrkje IPR-kompetansen i næringslivet i Noreg. For å levere gode tenester til næringslivet er det viktig at Patentstyret har eit godt samarbeid med aktørane. I 2022 arrangerte Patentstyret for tredje gong ein

fagdag (IP-dagen) saman med Foreningen for norske IP-rådgivere (FONIP) og Norsk forening for Industriens Patentingeniører (NIP). Tittelen var «Managing IP in the digital age». Føremålet med dagen er mellom anna å identifisere kva behov næringslivet har, og kva felles utfordringar aktørane på IPR-feltet står overfor. For å få innspel til vidareutvikling og brukartilpassing av tenestene våre gjennomførte vi jamlege samarbeidsmøte med FONIP, IPR-rådgjevarar og advokatar på områda patent, varemerke og kommunikasjon.

Samarbeid med universitet

Eit av tiltaka i oppfølginga av strategien til Patentstyret er å formalisere samarbeid om IPR-utdanning ved norske UoH-miljø. Vi har per 2022 konkretisert samarbeidet med Universitetet i Agder (UiA), entreprenørskulen ved NTNU og NMBU. Gjennom desse avtalane tilbyr vi ei mentorteneste der teknologi- og kunnskapsbedrifter som er etablerte av studentane, blir kopla med kompetansepersonar i Patentstyret, og vi tilbyr førelesingar i ulike studieretningar og rettleiing av undervisningspersonell, studentar, forskarar og ph.d.-kandidatar.

Utover dette har vi hatt aktivitetar med Oslomet, Høgskolen Kristiania og Fagskolen Kristiania AOH, UiS og UiO.

I 2022 bidrog vi med 30 føredrag i universitets- og høgskulesektoren. Arbeidet blir ført vidare i 2023.

Inkubatorar

Ein inkubator er eit innovasjonsselskap som skal bidra til utvikling og etablering av nye vekstbedrifter og skape vekst i det etablerte næringslivet. Inkubatoren tilbyr eit fagleg og sosialt miljø der gründerar, bedrifter, akademia, FoU-miljø, investorar og andre blir kopla saman. Meir info: <https://siva.no/virkemidler/inkubasjonsprogrammet/> ↗

Næringshagar

Ein næringshage er ein operatør for næringshageprogrammet til Siva. Næringshagen er eit bedriftsfellesskap som arbeider for utvikling av næringslivet i sin region. Næringshagemiljøet omfattar ei rekkje bedrifter som er samlokaliserte i næringshagen eller knytte til han gjennom tett oppfølging og samarbeid. Næringshagen gjev bedrifter i distrikta eit innovativt, fagleg og sosialt miljø. Meir info: <https://siva.no/virkemidler/naeringshageprogrammet/> ↗

Norsk katapult

Norsk katapult er ei ordning med nasjonale senter som tilbyr fasilitetar, utstyr og kompetanse. Katapultsenter gjer det enklare for innovative bedrifter å utvikle prototypar, teste, visualisere og simulere. Dette gjer vegen frå konseptstadiet til marknadsintroduksjon enklare for norsk industri. Meir info: <https://siva.no/virkemidler/norsk-katapult/> ↗

Nettsider

Patentstyret.no er den viktigaste kommunikasjonskanalen vår og skal sørge for kompetanseoverføring til både nye gjester utan forkunnskap og dei som har meir erfaring med fagområda våre. Vi ønskjer å auke kunnskapen om immaterielle rettar generelt, vise korleis søknadsprosessane er bygde opp, og informere om kurs, arrangement og nyttige IPR-verktøy. Målet er å bidra til fleire gode rettar for det norske næringslivet.

Ved utgangen av 2021 innførte vi samtykke for informasjonskapslar (cookies) på nettsidene. Dei som besøker patentstyret.no, må aktivt velje å tillate informasjonskapslar for at vi kan spore aktiviteten deira. Mange vel å ikkje la seg spore, og då får vi ikkje registrert all trafikk. Dette har bidrege til nedgang og kunstig låge besøks- og aktivitetstal i år, og det er derfor lite relevant å samanlikne tala med tidlegare år.

Vi reknar med at innføringa av samtykke for informasjonskapslar har bidrege til minst 15 prosent nedgang i besøk og aktivitet. Bruken av nettsidene ligg truleg på nivå med fjoråret.

Patentstyret.no hadde i 2022 257 320 besøk. Dei mest populære sidene er tema om varemerke. Over halvparten av trafikken kom frå søkjemotorar, og Google er størst. Meir enn 77 prosent brukar berbar PC, og rundt 22 prosent brukar mobil på sidene våre.

I 2022 har vi halde fram arbeidet med å forbetre den digitale kundereisa, på bakgrunn av tidlegare gjennomførte prosjekt og aktivitetar. Vi skal no i gang med å utvikle nye nettsider, som vil vere eit

viktig steg i arbeidet med å oppnå ei heilskapleg kundereise digitalt.

Nyheitsbrev

Vi sender ut månadlege nyheitsbrev for mellom anna å promotere nyheiter og artiklar frå nettsidene. Om lag 2 800 abonnerer på nyheitsbrevet, og ein tredjedel opnar utsendingane. I 2022 etablerte vi eit nytt nyheitsbrev for dei som har ein del kunnskap om IPR.

Sosiale medium

Patentstyret brukar sosiale medium (Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube og Instagram) for å nå ut til ulike målgrupper med tilpassa språk og budskap – til dømes grunderar, fagfolk i ulike innovasjonsmiljø, IPR-rådgjevarar og mediebransjen. Totalt hadde vi om lag 15 000 følgjarar i desse kanalane ved utgangen av 2022. På grunn av ein del uro på Twitter etter at Elon Musk tok over tenesta, har vi valt å ikkje bruke denne kanalen inntil vidare.

Sosiale medium er ein viktig veg inn til nettsidene våre, og i 2022 kom 18 334 besøk til patentstyret.no og søkjetenesta frå sosiale medium. Vi har hatt god effekt av annonsering for kursa våre på Facebook og Instagram. Vi fekk 940 nye kurskundar via sosiale medium i 2022. 44 prosent av trafikken til kurssidene og 18 prosent av kurspåmeldingane kjem frå sosiale medium.

Sosiale medium er ein viktig veg inn til nettsidene våre, og i 2022 kom 13 074 besøk til patentstyret.no og søkjetenesta frå sosiale medium.

Vi har hatt god effekt av marknadsføring på Facebook, Instagram og LinkedIn, og har auka rekkjeveridde og engasjementet i alle sosiale kanalar i 2022.

Tradisjonelle medium

I 2021 såg vi ei normalisering i mediedekninga, etter eit koronaår med kraftig fall. I 2022 opplevde vi nok ein vesentleg auke og landa på 397 redaksjonelle omtalar i media. Dette er det femte høgaste talet på saker som er registrert på eit år sidan vi begynte å registrere presseomtale i Patentstyret. Vi ser likevel at covid-19 og krig prega dei første månadene av året, og i denne perioden fekk vi flest mediesaker rundt pressemeldingar.

Som i tidlegare år er det forhold rundt varemerke som gjev mest omtale, og då meir spesifikt innanfor kategorien «juridiske saker/konflikter». I 2022 var det namnekonflikten mellom dei tidlegare bandmedlemmene i Hjerteslag som gav flest saker. Det var også mange oppslag om namn og logo som strir mot moral. Direktør i design- og varemerkeavdelinga Knut Andreas Bostad fekk derfor mykje plass i media, både skriftleg og på radio. Direktør i Patentstyret Kathrine Myhre var den andre mest siterte talspersonen i Patentstyret, hovudsakleg med fråsegner om Noreg i internasjonal samanheng og elles saker om rekordmange varemerkesøknader til Patentstyret, om at Noreg hadde falle på patentoversikta til EPO i 2021, og med kronikk og oppslag i Dagens Næringsliv.

Ein viktig og vesentleg del av presseomtalen kjem etter initiativ frå Patentstyret til media. Av saker med spesielt høg PR-verdi kan vi nemne ein heil episode av TV 2 hjelper deg om piratkopiert kosmetikk med fleire påfølgjande nettsaker, førstesida pluss to heilsider i DN om patentering for involvering i amerikanske marknader, to store og

fleirsidige intervju i Kapital om høvesvis IP-bransjen og arbeidet mot piratkopiar og god dekning av saker basert på våre egne analysetal. Det er ikkje registrert nokon negative omtalar av Patentstyret i 2022, og heile 59 prosent av sakene har middels til høg synlegheit. Her har budskapa våre fått god plass.

At Patentstyret nådde breitt ut i sakene der vi blei omtalte, visa lista over dei 10 mediekanalane som oftast omtalte oss. Her finn vi mellom anna Bergens Tidende, Teknisk Ukeblad, Kapital, VG, Finansavisen og Dagens Næringsliv.

Velgekte.no og styresmaktsnettverket mot inngrep i immaterialrettar

I 2015 etablerte norske styresmakter eit nettverk mot inngrep i immaterielle rettार og oppretta nettsida velgekte.no. Patentstyret har sekretariatsfunksjonen for nettverket og driv nettstaden velgekte.no. Nettverket omfattar ti ulike styresmakter. Patentstyret samarbeider med dei andre styresmaktene i nettverket om å auke medvitet rundt piratkopiering og varemerkeforfalsking, og å støtte kvarandre og dele informasjon på området.

Patentstyret har i 2022 halde velgekte.no oppdatert og følgd den internasjonale utviklinga på piratkopieringsområdet. Vi har stått bak felles tiltak mellom styresmaktene i nettverket for å auke medvitet på dette området.

I tillegg gjennomførte vi to vellykka kampanjar på sosiale medium i samarbeid med tolletaten. Begge kampanjane bygde på tre korte animasjonar med

søkjelys på problematiske sider ved kjøp av piratkopiar. Den første kampanjen gjekk gjennom sommaren og resulterte i ein auke på 372 prosent besøk på velgekte.no samanlikna med tilsvarende periode i 2021. Kampanjen gav også presseoppslag med høg PR-verdi i Dagbladet. Eit tilsvarende kampanjekonsept blei ført vidare ved juletider. Denne gongen registrerte vi 48 prosent auke i besøka på velgekte.no, og trafikken frå sosiale medium auka med 131 prosent.

Kundesenteret

Kundesenteret til Patentstyret tok i 2022 imot rett i overkant av 10 000 telefonar. Dette er omtrent det same som året før. Nytt kundeservicesystem gjev oss oversikt over talet på skriftlege førespurnader, som i 2022 var rett i overkant av 4 000. Fordelinga vi ser, er tilsvarende som tidlegare år. Kundane fekk mellom anna svar på spørsmål om søknadsprosessar, regelverk, internasjonale søknadsordningar og kva for aktørar som kan støtte dei i innovasjonsprosessen.

Vi er stolte over at vi for fjerde året på rad vann kåringa av den beste kundeservicen «best i test», offentleg klasse i Noreg. Prisen blir delt ut av SeeYou og Confex. Vi har eit fagleg sterkt lag som jobbar på kundesenteret, og medarbeidarane rettleier kvarandre for å oppnå stadig betre kundeservice. Det å ta hand om kundane våre står svært høgt på prioriteringslista, og vi jobbar strukturert og målretta for å kontinuerleg forbetre all kommunikasjon og rettleiing vi gjev til kundane.

Opplevd kompetanseoverføring

Vi evaluerer alle kurs, foredrag og arrangement i etterkant for å sjå om deltakarane er nøgde. Målet er ein skår på 3,5 på ein skala frå 1 til 4, og dette nådde vi for dei fleste arrangementa – sjå figur 12.

Vi måler også korleis kundane opplever kompetanseoverføringa ved kjøp av informasjonstenester og i søknadsbehandlinga. Resultata er viste under kundevurderingar

IPR-modenskap

IPR-modenskap fortel oss i kva grad bedriftene brukar immaterialrettssystemet, i kva grad dei tek omsyn til immaterielle rettar i verksemda si, og om dei er medvitne på om dette er relevant eller ikkje for bedrifta. For mange bedrifter kan berre retten til føretaksnamn og varemerke vere aktuelt, medan eigarskap til immaterielle rettar for andre kan vere sjølvne forretningsideen. Mange nyttar immaterielle rettar primært for å verne om dei immaterielle verdiane sine, medan andre bedrifter brukar IPR meir aktivt i forretningsverksemda, gjerne langsiktig og strategisk.

Det er viktig at dei bedriftene som immaterielle verdiar og rettar er relevant for, er medvitne og sørgjer for å ha ein IPR-strategi som gjev dei kontroll og nødvendig sikring av verdiane sine, og at dei overvaker konkurrentar og moglegheitsrom.

Sidan vi ikkje gjennomfører årlege analysar på dette området, har vi ikkje grunnlag for å seie noko bestemt om utviklinga utover bidrag til BNP og sysselsetting frå IPR-intensive næringar om er omtala på side 40.

Talet på patent i kraft i Noreg har stige frå om lag 36 000 til om lag 51 000 dei siste 5 åra som følgje av at Noreg slutta seg til EPC. Om veksten held fram slik dei neste 5 åra, vil det venteleg bli om lag 70 000 patent i kraft her i landet. Talet på varemerke i kraft har auka med om lag 21 000 dei siste 5 åra, og talet på design med 1 750. På desse områda vil tala venteleg auke vidare. Utviklinga vil innebære at fleire verksemdar i det norske næringslivet må auke kunnskapen sin om immaterielle rettar, fordi dei i langt høgare grad enn tidlegare må ta innover seg rettane til andre verksemdar.

Vi har definert tre indikatorar som gjeld IPR-modenskap: bruk av tenestene til Patentstyret og talet på norske søknader til utlandet.

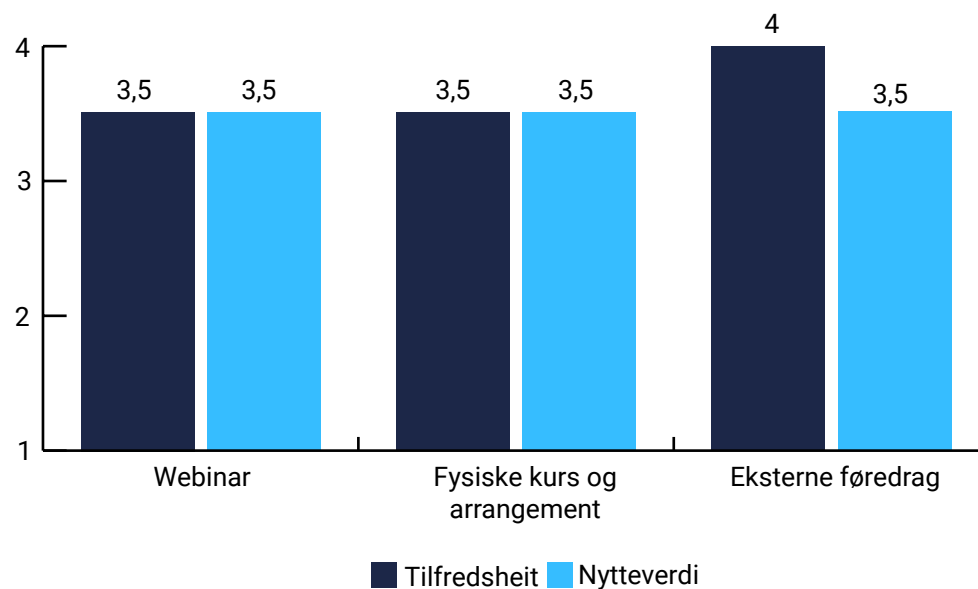
Talet på forundersøkingar

Det blei utført til saman 1008 forundersøkingar i 2022, som er ein liten auke frå 2021, då det blei utført 997 forundersøkingar.

På designområdet har det vore ein markant nedgang i talet på forundersøkingar, med 13 stykke i 2021 og berre 5 forundersøkingar i 2022.

Varemerkeområdet er framleis det området som hadde flest utførte forundersøkingar, og i 2022 var talet 807, som er omtrent det same som året før, med 803. Dei fleste forundersøkingane blir utførte for fullmektige og andre byrå med kompetanse på området.

Figur 12: Opplevd kompetanseoverføring

Det har på patentområdet vore ein jamn auke dei siste tre åra i talet på utførte forundersøkingar, og i 2022 blei det utført til saman 197 forundersøkingar. Dialogsøk er den forundersøkinga som har hatt størst auke. I 2020 var 4 prosent av forundersøkingane på patentområdet dialogsøk, og i 2022 hadde prosentdelen auka til 44 prosent. Privatpersonar, gründerar og små og mellomstore bedrifter er den største kundegruppa til denne forundersøkinga.

Samla tal på patent-, varemerke- og designsøknader frå norske søkjarar til utlandet

Det samla talet på søknader frå norske søkjarar til utlandet gjev ein indikasjon på IPR-modenskap. I tillegg til talet på patent-, varemerke- og designsøknader frå norske søkjarar i Noreg er det derfor også relevant å sjå på kor mange søknader norske søkjarar leverer i andre land. I 2021 var talet på søknader frå norske søkjarar til utlandet (32 766) 6,4 gonger høgare enn talet som blei levert av norske søkjarar til Noreg (5 117).

Om vi ser på utviklinga dei siste ti åra (2012–2021), har talet på designsøknader frå norske søkjarar til utlandet auka med om lag 3 prosent, medan varemerkesøknader har auka med om lag 95 prosent og patentsøknader har felle med om lag 5 prosent. Merk at tala på søknader om EU-varemerke og EU-design er multipliserte med talet på land som er omfatta av ordninga, medan europeiske patentsøknader berre er talde éin gong.

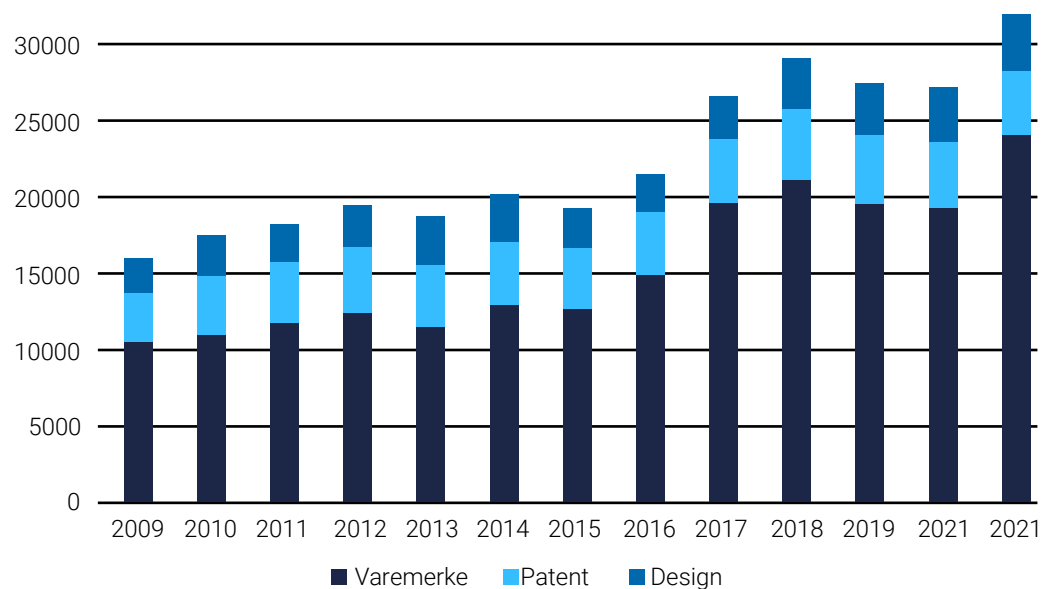
Data for 2022 var ikkje tilgjengeleg då årsrapporten blei utarbeidd. Figuren nedanfor viser utviklinga over tid av det samla talet på søknader om industrielle

rettar til utlandet som er leverte av norske søkjarar. At talet har auka over tid, tyder på aukande IPR-modenskap.

Kundebruk av register og databasar

Alle allment tilgjengelege søknader, rettार, korrespondanse og annan hendingshistorikk er tilgjengeleg på nettsidene til Patentstyret. Vi ser at norske og utanlandske bedrifter har behov for denne typen informasjon for å orientere seg i rettार og søknader som kan verke inn på arbeidet deira. I tillegg har vi fått førespurnader frå fleire studentar og forskarar om datasett til bruk i statistikk og forskning. Dei fleste gjeld patentsøknader og patent.

Figur 13: Talet på søknader om industrielle rettार frå norske søkjarar til land utanom Noreg

Bidraget til BNP og sysselsetjing frå IPR-intensive næringer

EUIPO gjennomfører jamleg ein studie over det økonomiske bidraget frå immaterialrettsintensive næringer til BNP og sysselsetjing i EU og EFTA-landa. Den siste rapporten blei publisert i oktober 2022 og er basert på data frå 2017 til 2019. Her blir næringer rangerte etter kor IPR-intensive dei er, og så reknar ein ut bidraget frå næringane til BNP og sysselsetjing.

Ifølgje studien står dei IPR-intensive næringane i EU for 29,7 prosent av sysselsetjinga og 47,1 prosent av BNP. I Noreg står dei IPR-intensive næringane for 26,2 prosent av sysselsetjinga og 48,8 prosent av BNP.

Studien viser at bidraget til BNP frå IPR-intensive næringer i Noreg ligg litt over gjennomsnittet for EU/EFTA, men litt under gjennomsnittet for sysselsetjinga. Når ein ser på dei ulike områda for rettar, bidreg patentintensive næringer i Noreg med eit sterkt bidrag til BNP. I studien blir det peika på at dette særleg kjem av patentering innanfor olje- og gasssektoren. Bidraget til BNP frå varemerkeintensive næringer i Noreg ligg også over gjennomsnittet for EU, medan for designintensive næringer ligg Noreg under gjennomsnitt.

Patent – ei unik kjelde for teknisk informasjon

Når vi kjøper eit hus, sjekkar vi vanlegvis om det er hefte på eigedommen for å sleppe ubehagelege overraskingar i etterkant. Denne typen systematiske sjekkar er ikkje like vanleg når det gjeld immaterielle verdiar. Dei som investerer store summar i forskning og utvikling, gløymmer ofte å undersøkje om teknologien dei ønskjer å utvikle, allereie finst, og om andre eig rettane til han.

Patent gjev ikkje berre eit stort innblikk i eksisterande teknologi, men inneheld også viktig informasjon om kven som eig ein teknologi, og kven som er dei viktigaste aktørane innanfor eit bestemt teknisk fagfelt. Denne informasjonen gjer altså at ein kan unngå å «finne opp hjulet på nytt», og han kan i tillegg gje idear til vidareutvikling av eksisterande teknologi og til å finne nye samarbeidspartnarar.

Patentdokument inneheld ofte informasjon du ikkje finn andre stader. Desse dokumenta må skildre oppfinninga

på ein slik måte at fagfolk på området kan reproducere han. Dermed gjev dei detaljert informasjon du ikkje finn i klassiske vitskaplege publikasjonar.

Patentinformasjonen er oppdatert. Dei fleste selskap føretrekkjer av openberre konkurransegrunnar å ikkje skildre forskingsresultat. Dersom nokon ønskjer å oppnå eksklusive rettar til oppfinninga, må dei likevel levere ein patentsøknad som etter kvart blir publisert og gjord tilgjengeleg for allmenta. Dette vil seie at patentet ofte er den første publikasjonen om ei bestemt oppfinning, og at det dermed er ei oppdatert kjelde til informasjon om denne teknologien.

Patentdokument er lett tilgjengelege, og i dag er mange patentdatabasar fritt tilgjengelege på nettet. I [søkje-tenesta til Patentstyret](#) finn du både våre egne patentdata og lenkjer til internasjonale basar.

Tabell 13: IPR-intensive næringars bidrag til BNP og sysselsetjing

IPR-intensive næringer	% av BNP i Noreg	% av BNP i EU	% av sysselsetjing i Noreg	% av sysselsetjing i EU
Patent-intensive	25,4	17,4	9,4	11,0
Varemerke-intensive	43,9	38,5	19,1	21,1
Design-intensive	6,7	15,5	7,7	12,9
IPR-intensive	48,8	47,1	26,2	29,7

AutoStore - Robotar og smart programvare frå AutoStore gjev effektive distribusjonssystem

AutoStore utviklar automatiserte lager- og distribusjonssystem for ein internasjonal marknad. Rettar er avgjerande for å verne og halde på innovasjonane til firmaet og posisjonen deira som pioner innanfor det som blir kalla cube storage automation.

AutoStore er eit teknologiselskap som utviklar automatiserte lager- og distribusjonssystem. Dei feira akkurat ein ny milepåle: 1000 selde system i over 46 land, med over 42 000 robotar som har henta fram over 5 milliardar kassar med varer.

Varer i kubar og robotar på skjener

Det heile starta med ideen om å optimalisere plass i varehus. I Hatteland Gruppen jobba Ingvar Hognaland som teknisk direktør. Han ville bli kvitt all lufta frå varehuset og la i 1996 fram ideen om å lagre varer i ein slags Rubiks kube. Det blei til AutoStore og cube storage, som enkelt forklart er eit byggesett: ein konstruksjon med skjenegangar for robotane, sjølv robotane, kassar som blir fylte med varer, og eit kontrollsystem som styrer rørsler og held orden på varene. Robotane fraktar kassane til portar der lagerarbeidarar både legg inn og plukkar varer, merkjer, pakkar og sender dei ut.

I 2000-åra blei Hatteland Gruppen seld til Arrow

Electronics, og AutoStore blei seinare skilt ut som eige selskap. I 2021 blei AutoStore børsnotert og verdsett til over 100 milliardar kroner. Utover AutoStore-systemet utviklar dei tilknytt teknologi som programvare- og analyseprodukt, og nisjeprodukt for varehandelen og mindre e-handelsaktørar.

– Vi har gründerånd i AutoStore og utviklar stadig nye produkt. At vi har 1500 patent og patentsøknader der ute, viser på mange måtar utviklinga vår. Å verne teknologien vår er noko av det viktigaste vi gjer, seier Jenny Sveen Hovda, General Counsel i Auto Store.

Rettar sikrar konkurransekraft og vidare vekst

Noko av det viktigaste AutoStore gjer for å halde konkurrentar på avstand og sikre vidare vekst, er å ta hand om dei immaterielle rettane sine. Dei vernar teknologien gjennom [IP](#) i brei forstand. IP-strategien balanserer behovet for vern og hemmelegghald opp mot det meir operasjonelle behovet.

Gjennom eit omfattande nett av patent er dei sikra eineretten til systemet og dei enkelte delane av det. I dag har selskapet 1500 patent og patentsøknader som er knytte til lager- og distribusjonssystemet, og 270 [patentfamiliar](#). Dei utviklar heile tida ny

Foto: Gerry Nich / Autostore

produktfunksjonalitet som forbetrar teknologien. For å halde på posisjonen som marknadsleiar må dei følgje nøye med på både patent som går ut, og nye som må leggjast til.

Dei sikrar eineretten til aktuelle merkevarer gjennom varemerkevern, og designvern av utsjånaden og forma til systemet gjev eit viktig supplerande vern. Desse rettane gjer det utfordrande for andre tredjepartar å kome inn på marknaden.

Dei har opplevd nokre patentstridar, men dette dreier seg berre om ein liten del av porteføljen. Dei vil halde fram med å verne patentane sine frå aktørar dei meiner bryt dei.

Vern av teknologien gjev tryggleik for innovasjon og rask vekst

– Det er viktig å vere klar over kva som gjer selskap unike. Veit ein det, blir ein lettare merksam på kva for konkurransefortrinn ein bør verne, og IP er ofte ein sentral del av det arbeidet. Vi har profesjonalisert måten vi vernar teknologien vår over tid på, og det gjev oss tryggleik til å utvikle oss og vekse raskt, seier Jenny Sveen Hovda, General Counsel i AutoStore.

Har brukt profesjonelle rådgjevarar i prosessen

Profesjonaliseringa av IP har dei gjort saman med patentbyrået Onsagers, som har følgt selskapet frå starten. Etter kvart har dei også fått hjelp frå Dehns i London. Dei jobbar saman om å utvikle og gjennomføre IP-strategien i AutoStore, mellom anna ved å identifisere, utarbeide, levere inn og følgje opp patentsøknader verda over. Målet er heile tida å verne og halde oppe konkurransefortrinnet til AutoStore som pionerane innanfor det som blir kalla cube storage.

Gode råd til andre verksemder i oppstartsfasen

– Det beste rådet vi kan kome med, er å bli medviten om kva som gjer selskapet unikt, og korleis ein best vernar desse konkurransefortrinna. Det er lurt å starte tidleg med IP. Dersom ein er i oppstartsfasen og har lite midlar, kan ein spare pengar ved å bruke ein IP-rådgjevar for å hindre at ein startar opp prosessar som ikkje fører fram, og for å hindre feil når ein søker om rettar utanfor Noreg, avsluttar Jenny Sveen Hovda.

[Les meir om AutoStore på nettsidene deira.](#)

[Les meir om korleis andre verksemder tek vare på verdiane.](#)

[Les meir om patentering.](#)

Jenny Sveen Hovda

General Counsel, AutoStore

Foto: Thomas Brun

Rapportering om andre føringar og oppdrag i tildelingsbrevet for 2022

Utvikling av Patentstyret gjennom digitalisering

Ei av føringane i tildelingsbrevet var å føre vidare arbeidet med å utvikle og gjennomføre nye digitale løysingar med sikte på auka digitalisering og ytterlegare effektivisering av søknadsbehandlinga.

Vi opplever framleis høg bruk av dei digitale tenestene. Prosentdelen digitale innleveringar aukar, og det er berre unntaksvis at nasjonale søknader på varemerke og design ikkje blir leverte digitalt. Hovudkanalen er Altinn, der Patentstyret i løpet av fjoråret hadde om lag 124 000 transaksjonar i form av søknader, brev og korrespondanse. Søknadsvegvisarane er, særleg på varemerkeområdet, også ein viktig kanal for mindre og mellomstore norske verksemdar. Også talet på utanlandske kundar aukar, og vi jobbar for å gjere EIDAS-sertifisert pålogging og signaturhandlingar tilgjengeleg i ID-porten, slik at dette kan nyttast for tenester i Altinn. Sidan 70–80 prosent av søknadene er frå utanlandske kundar, er dette viktig for vidare digitalisering og effektivisering av søknadsprosessen.

I 2022 utførte vi fleire oppdateringar og forbetringar av tenestene. Av større ting kan vi nemne opprydding i søk gjennom endra utforming, slik at funksjonaliteten blir betre. Betre innlogging, innføring av ny profil, oppdatering av produktveljaren og lansering av figursøk til kundar er andre forbetringar. For søk hadde vi ein del utfordringar gjennom fjoråret med at tenesta var treg. Det kjem mellom anna av bottrafikk og skraping av data. Dette har tidvis vore ressurskrevjande og har ført til at vi har endra ei rekkje rutinar og metodar for å oppdage denne

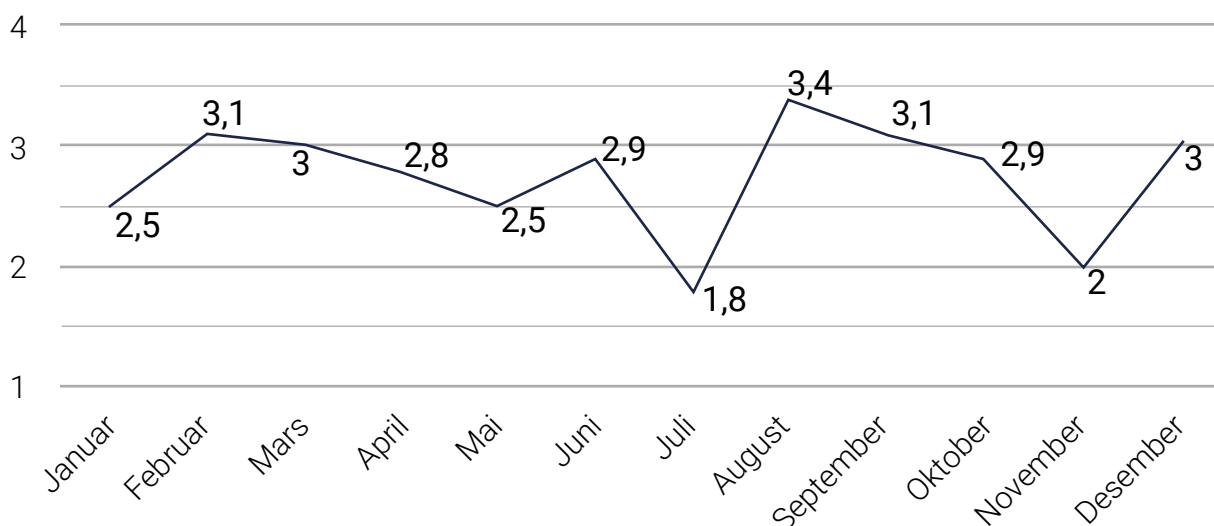
typen trafikk. I 2022 brukte vi også mykje tid på ny påloggingsløysing og integrasjon mot nytt folkeregister.

I 2021 fekk Patentstyret tildelt midlar frå Digitaliseringsdirektoratet for perioden 2021–2024. Prosjektramma er på om lag kr 16 millionar (85 prosent i direkte støtte) og skal bidra til meir sjølvbetening mot Altinn 3.0 og deling av IP-data. I 2022 har vi jobba vidare med realisering av produkta i prosjektet, spesielt opp mot Altinn 3 og ny infrastruktur, og prosjektet går inn i sitt siste år. Satsinga støttar opp under ambisjonen og tiltaka i Digital 24 og den nye verksemdsstrategien til Patentstyret.

Patentstyret jobbar for at norske søkjarar skal opplyse om eintydig identitet. I løpet av fjoråret, og som ei eiga bestilling i tildelingsbrevet frå NFD, rapporterte Patentstyret om EntydigID, mellom anna på spørsmålet om det er lovmessige eller andre hindringar for å gjennomføre dette, og kva for endringar som krevst for å få det på plass.

Det at kundane forventar sjølvbetente, smidige, saumlause og enkle tenester, er viktig for Patentstyret. Noreg ligg i Europa-toppen på digital kompetanse og bruken av digitale tenester i næringslivet og samfunnet. Dette nivået skal vi vere med på å halde oppe.

Figur 14: Kundetilfredsheit med søkjetenesta 2022

I søkjetenesta har vi i 2022 lagt vekt på å hjelpe kundane med å få løyst oppgåvene sine i større grad. Gjennom tilbakemeldingar veit vi at fleire som har svart, ikkje fekk gjort det dei kom for å gjere, og det påverkar kor nøgde kundane er totalt sett (KTI). Bruken av tenesten er på samme nivå som i fjor. Ved bruk av et webbasert analyseverktøy måler vi skåren for kor nøgde kundane er, til rett under 3. Vi har oppetid på 98,4 prosent på søkjetenesta og 99,8 prosent på varslingstenesta. Tilbakemeldingar fortel oss at proffkundane i stor grad er nøgde, medan «nybegynnaren» har større utfordringar. Dette gjev oss tydelege tilbakemeldingar på kvar vi bør leggje merksemda framover. I søkjetenesta prioriterer vi derfor utvikling retta mot nybegynnara i ei tid framover. Brukartesting og tett involvering av kundane vil vere heilt avgjerande for den vidare utviklinga.

Gjennom Altinn og sjølvbeteningsløysinga til Patentstyret blei det registrert 7538 søknader om patent, varemerke og design. 68 prosent av kundane har brukt Altinn, 25 prosent har brukt søknadsvegvisar, og 7 prosent er utanlandske kundar som har levert gjennom det digitale søknadsskjemaet til Patentstyret. Det er 14 prosent færre registreringar enn i 2021.

Når det gjeld Min konto, har vi i 2022 lagt vekt på å identifisere kven som brukar tenesta, og kva dei brukar henne til. Vi har gjort ein del små forbetringar, og framover vil vi oppdatere tenesta for å gje meir verdi for kundane. Ny varemerkelov og krav til universell utforming vil krevje oppdatering i fleire av tenestene framover.

Patentlandskapsanalysar

Patentstyret publiserte patentlandskapsanalysen «Helseindustrien – trender og perspektiver» i april 2022 – sjå samandraget nedanfor. Analysen tek føre seg ulike teknologiområde innanfor helseindustrien både globalt og på nasjonalt nivå, der vi samanliknar bidraget frå norske aktørar med andre nordiske aktørar på fagfeltet.

Som det kjem fram av rapporten, skjer det mykje spennande forskning og utvikling innanfor helseindustrien i Noreg. Ei av tilbakemeldingane frå aktørar vi har snakka med undervegs i arbeidet, er at det er for lite kunnskap om immaterielle rettar i Noreg, og at dette er eit område som universitets- og høgskulemiljøa må leggje meir vekt på i tida framover. Dette er eit viktig element dersom ein skal lykkast i den globale marknaden.

Rapporten er presentert i relevante fagmiljø, både i universitetsmiljø, inkubatorar og klyngjer for helseindustrien, og også i samband med eit kurs om computerimplementerte oppfinningar innanfor medisinsk teknologi som Patentstyret arrangerte i samarbeid med EPO hausten 2022. Tilbakemeldingane har vore gode, og mottakarane opplever resultata i rapporten som interessante.

I desember publiserte vi ein patentlandskapsanalyse om karbonfangst, «Carbon Capture Technology – A patent landscape analysis», ein rapport som er utvikla i dialog med Gassnova. Til liks med dei tidlegare landskapsanalysane, tek også denne føre seg ulike teknologiområde innanfor fagområdet, både på globalt og nasjonalt nivå. Rapporten viser at USA er den største aktøren innanfor karbonfangst, men Kina er i ferd med å gå forbi dei. I 2023 skal vi analysere patentlandskapet innanfor havbruk.

Patentlandskapsanalyse – helseindustrien

Vi har sett på patenteringstrender innanfor fire ulike teknologiområde som er knytte til helseindustrien: legemiddel, bioteknologi, medisinsk utstyr og digital helse. Vi har analysert data på eit globalt, overordna nivå, og deretter sett på korleis norsk og nordisk innovasjon ser ut i det store biletet. I tillegg har vi sett på korleis aktørar innanfor helseindustrien brukar varemerke- og designregistreringar. Her er eit samandrag.

Helsesektoren i kraftig økonomisk vekst

Tal frå WIPO viser at talet på patentsøknader innanfor helseindustrien har auka med nesten 70 prosent det siste tiåret. I 2020 blei det registrert om lag 350 000 nye søknader innanfor helseindustrien globalt. Ikkje uventa er USA og Kina dei største aktørane, og kvar av dei har bidreg med ein tredjedel av patentsøknadene innanfor helseindustrien det siste tiåret. Den siste tredjedelen er dominert av Japan, Det europeiske patentkontoret (EPO) og Korea. «Resten av verda» bidreg berre med 7 prosent innanfor helseindustrien dersom vi tel talet på patentsøknader.

Globalt er det innanfor medisinsk utstyr det har blitt levert inn flest søknader, eit område som er dominert av kjende globale elektronikk-, optikk- og biletbehandlingsaktørar. Dette gjeld også for Europa, dersom vi tel talet på innleverte patentsøknader til EPO. Noreg skil seg litt ut frå denne trenden, fordi norske aktørar sender inn om lag like mange søknader innanfor

legemiddel som innanfor medisinsk utstyr. Også i Noreg har helseindustrien hatt ein kraftig økonomisk vekst det siste tiåret – veksten har vore på over 90 prosent.

Sjølv om helseindustrien har hatt ein kraftig økonomisk vekst det siste tiåret, viser tala at mengda patentsøknader frå norske aktørar innanfor legemiddel har hatt ein nedgang i den same perioden, medan mengda har vore relativt stabil innanfor både bioteknologi og medisinsk teknologi. Dette kan tyde på at det er nokre få aktørar som står for mykje av veksten i norsk helseindustri. Analysen viser at GE Healthcare AS er dominerande innanfor både legemiddel og medisinsk utstyr, og når databasen viser at dei har ei stor mengd patentfamiliar med 20–30 medlemmer, er det naturleg å gå ut frå at dei er ein stor bidragsytar til den økonomiske verdiauken i norsk helseindustri.

Vi observerer at også offentlege aktørar som universitetssjukehusa og universiteta bidreg med ein stor del av patentsøknadene innanfor norsk helseindustri.

Legemiddel og bioteknologi

Det er legemiddelindustrien som bidreg til den største verdiskapinga innanfor den norske helsenæringa dersom vi ser på økonomi. Helseindustrien er global, og det viser att i eit høgt tal på vidareføringar av patentsøknader frå dei nordiske aktørane innanfor både legemiddel og bioteknologi. Ein gjennomsnittleg patentfamilie frå ein skandinavisk aktør har i overkant av 10 medlemmer.

I underkant av 20 prosent av norske aktørar innanfor legemiddel og bioteknologi sender førstesøknaden sin til Patentstyret. Like mange sender førstesøknaden til USA som til Noreg, medan heile 40 prosent føretrekkjer å sende førstesøknaden sin til Storbritannia. Det kan vere mange årsaker til dette. Helseindustrien er global, det er ofte mange utanlandske interesser involvert, og heimemarknaden er så liten at han kanskje ikkje blir rekna som attraktiv nok.

Medisinsk utstyr

På dette området er også dei islandske naboane våre innovative dersom vi tel talet på søknader per innbyggjar. Norske aktørar har eit høgare gjennomsnittleg tal på familiemedlemmer enn andre nordiske aktørar, noko som truleg kan knytast til den globale marknaden til GE Healthcare AS.

Norske aktørar sender om lag 30 prosent av førstesøknadene til Patentstyret, ein like stor del til Storbritannia, og dei resterande hovudsakleg til USA eller EPO.

Digital helse

Dette er eit relativt nytt fagområde der det skjer ei rivande utvikling, noko som også viser att i talet på innleverte patentsøknader på globalt nivå. I Noreg er talet på patentsøknader innanfor dette området framleis lågt, også i nordisk perspektiv.

[Les heile rapporten](#) ↗

Patentlandskapsanalyse – karbonfangst

I samarbeid med Gassnova, eit statsføretak som fremjar teknologiutvikling og byggjer kompetanse slik at fangst, transport og lagring av CO₂ (CCS) kan innførast og bli eit effektivt klimatiltak, har vi analysert patentlandskapet som er knytt til karbonfangst.

Vi valde ut åtte sentrale teknologiområde innanfor karbonfangst og analyserte patent på kvart av desse teknologiområda.

Dei forsterka klimamåla til Noreg ifølgje Parisavtalen er å redusere utsleppa av CO₂ med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent innan 2030, samanlikna med 1990-nivå. Noreg har lykkast med å gjennomføre karbonfangst i over 20 år og har forplikta seg vidare til å redusere utsleppa.

Når ein analyserer patentlandskapet for karbonfangst globalt, er det ingen tvil om at USA er det mest patentintensive landet i verda, etterfølgt av Kina, Japan, EPO og Tyskland. Noreg er nummer ti på denne lista.

USA og Japan fører vidare flest patentsøknader. Norske

aktørar fører hovudsakleg vidare søknadene sine til USA og Canada. Dei europeiske landa, med Finland og Italia i front, er dei mest internasjonalt fokuserte nasjonane, dersom vi ser på talet på vidareføringar per patentsøknad. På den andre sida av lista finn vi Kina, som fører vidare minimalt av patentsøknadene sine. Som venta er ein stor del av patentsøknadene førte vidare gjennom det internasjonale PCT-systemet (WIPO), og/eller det regionale europeiske patentsystemet (EPO).

Når ein ser på den historiske utviklinga (2001–2021), er det viktig å leggje merke til at Kina har ein stadig aukande kurve av innvilga patentar innanfor seks av dei åtte analyserte tekniske områda. USA har ein minkande kurve frå 2015, med unntak av eitt område som viser ein liten auke. Ein bør også vere merksam på at også andre land viser ein minkande trend på dei fleste område. Noreg er ikkje representert i grafane som viser talet på innvilga patent, fordi dette talet er lågt samanlikna med dei andre nasjonane.

[Sjå heile rapporten](#) ➤

Andre område Patentstyret har ansvar for

Klager på føretaksnamn

Dersom nokon meiner at eit føretak som er registrert i Føretaksregisteret i Brønnøysund, krenkjer rettene deira etter føretaksnamnelova, kan dei krevje at registreringa blir oppheva ved administrativ overprøving. Dei fleste av krava går ut på at nokon meiner at eit registrert føretaksnamn er eigna til forveksling med ein eldre rett til eit varemerke eller føretaksnamn, og at føretaksnamnet derfor er registrert i strid med føretaksnamnelova. Patentstyret fekk inn 44 krav om administrativ overprøving av registrerte føretaksnamn i 2022. I 2022 blei 37 krav avgjorde.

Representere Noreg i internasjonale forum på området immaterialrett

Patentstyret representerer Noreg i fleire forum på området immaterialrett. I forkant blir norske posisjonar avklarte med det ansvarlege departementet. Patentstyret rapporterer til departementa i vesentlege saker. På grunn av covid-19-pandemien har hovudvekta av møta i første halvdel av 2022 vore gjennomført på digitale plattformer. Vi bidreg i regelverksarbeid innanfor industrielle rettar og støttar ulike departement i spørsmål om IPR.

World Intellectual Property Organization (WIPO)

Patentstyret representerte i 2022 Noreg på generalforsamlingane i WIPO og i underliggjande komitear i organisasjonen på området for industrielt rettsvern. Patentstyret deltek jamleg i fleire faste komitear: system for klassifisering av oppfinningar for attfinning i seinare gransking av nye oppfinningar, klassifisering av varer og tenester for søknader om varemerkevern, patentlovkomiteen, varemerke- og

designkomiteen og komiteane for dei internasjonale søknadsordningane for patent, varemerke og design.

European Patent Organisation (EPO)

Patentstyret representerer Noreg i forvaltningsrådet for Den europeiske patentorganisasjonen (EPO) og i underliggjande komitear. I 2022 deltok Patentstyret på møte i forvaltningsrådet, møte i budsjett- og finanskomiteen, patentlovkomiteen og i teknisk/operasjonell komité.

Samarbeidet mellom EPO og medlemslanda i dei faste komiteane er supplert av eit omfattande samarbeid i det såkalla europeiske patentnettverket (European Patent Network, EPN).

European Union Intellectual Property Office (EUIPO)

Det er viktig for næringslivet at dette rettsområdet er føreseieleg. For å oppnå dette må ein bruke det same regelverket og praktisere det på same måten i dei ulike landa. På design- og varemerkeområdet tek derfor Patentstyret aktivt del i møte i EUIPO og tilpassingsprogrammet i EUIPO. Gjennom dette programmet samarbeider landa for å gjere saksbehandlingspraksis i EUIPO og i dei europeiske varemerke- og designstyresmaktene meir heilskapleg. EUIPO er også ansvarleg for observatoriet mot inngrep i immaterielle rettar. Patentstyret tek del i møta i observatoriet og deler informasjon i styresmaktsnettverket og på nettstaden velgekte.no.

EU og EFTA

Patentstyret har også i 2022 teke del i EFTA/EØS-arbeidet innanfor industrielt rettsvern. Vi har delteke på møte i spesialutvalet for immaterialrett og i arbeidsgruppa for immaterialrett i Brussel, som møter EU-kommisjonen. I enkelte tilfelle har Patentstyret også delteke i arbeidsgruppa for IPR-regelverk i EU-kommisjonen (GIPP). Etter oppmoding frå Nærings- og fiskeridepartementet har Patentstyret teke del både i førebuingane til og i delegasjonen ved ei rekkje frihandelsforhandlingsrundar i EFTA-regi om særskilde vedlegg om vern av immaterialrett (Chile, Kosovo, Malaysia, Mercosur, Moldova, Thailand og Vietnam).

Nordisk Patentinstitut (NPI)

Noreg er partner i Nordisk Patentinstitut saman med Danmark og Island. NPI har to hovudaktivitetar:

- behandle PCT-søknader som eit av PCT-organa i WIPO
- gjennomføre NPI-opppdrag, til dømes nyheitsundersøkingar for utanlandske kundar

NPI behandlar PCT-søknader frå norske, danske og islandske søkjarar. I tillegg kan svenske søkjarar bruke NPI. NPI skal levere tenester av god kvalitet og samtidig vere eit «lokalt» PCT-organ som er tilpassa behova til dei nasjonale søkjarane våre.

NPI utfører også oppdrag for det internasjonale næringslivet, hovudsakleg for kundar frå Europa og USA. Dette gjeld den same typen forundersøkingar som Patentstyret utfører for norske personar og verksemdar.

NPI har ein eigen stab med ansvar for administrasjon, sal og kontakt med WIPO. Saksbehandlarar i Patent- og Varemærkestyrelsen (PVS) i Danmark og Patentstyret i Noreg utfører oppdrag, gransking og IPR-fagleg harmonisering og kvalitetssikring på vegner av NPI.

Behandlinga av PCT-søknader og NPI-opppdrag er fagleg svært lik behandlinga av nasjonale patentsøknader. Det er derfor stor synergieffekt mellom desse aktivitetane og oppgåver vi utfører som nasjonal styresmakt. Arbeidet for internasjonalt næringsliv gjev i tillegg Patentstyret viktig erfaring og kunnskap både om søkje-strategi, kundeoppfølging og korleis det internasjonale næringslivet brukar patent og patentinformasjon i forretningsstrategien sin. Denne erfaringa kjem igjen det norske næringslivet til gode.

Tabellen på neste side viser utviklinga i talet på innkomne PCT-søknader og NPI-opppdrag til Patentstyret dei siste fem åra.

PCT-søknader – internasjonal fase

I 2022 fekk Patentstyret inn og behandla 33 fleire PCT-søknader enn i fjor. Ein relativt fast del av søkjarane som leverer førstesøknader til Patentstyret, brukar NPI som PCT-styresmakt 12 månader etter førsteinnleveringa. Sjølv om det er nedgang talet på førstesøknader, aukar talet på PCT-søknader i internasjonal fase litt. Det er ikkje unaturleg fordi det er bedriftene som stort sett fører vidare patentsøknadene sine internasjonalt, og talet på førstesøknader frå bedrifter er som tidlegare nemnt ganske stabilt.

Behandling av PCT-søknader for NPI er ein del av oppgåvene til Patentstyret. I motsetnad til behandlinga av nasjonale patentsaker er behandlinga av PCT-søknader underfinansiert. Dette er fordi søknadsgebyra, som blir fastsette av WIPO, ikkje dekkjer dei faktiske kostnadene for søknadsbehandlinga. Det økonomiske resultatet for PCT viser derfor eit underskot på 2 827 038 kroner for 2022.

NPI-opppdrag

I 2022 fekk Patentstyret 3 642 316 kroner for NPI-opppdrag, ein auke på 1 735 608 kroner frå 2021. Dette er i tråd med intensjonen vår om å auke prosentdelen oppdrag som kjem inn til NPI, og å gje eit tilbod på alle førespurnader med pris og leveringstid som kunden aksepterer. Det økonomiske resultatet for NPI-opppdrag viser eit overskot på 115 928 kroner for 2022.

Tilsynsstyresmakt for kollektiv forvaltning av rettar / godkjenning av avtalelisensutløyssande organisasjonar

Patentstyret blei i 2021 tilsynsstyresmakt for organisasjonar som kollektivt forvaltar opphavsrett og nærståande rettar. Tilsynsoppgåva følgjer av lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv., som blei sett i kraft 1. juli 2021, og organisasjonane pliktar å registrere seg hos Patentstyret i samsvar med lova. Lova gjennomfører EU-direktiv 2014/26/EU i norsk rett. Føremålet er å styrkje stillinga til rettshavarane stilling der dei har overlate forvaltninga av rettane sine til ein kollektiv forvaltningsorganisasjon, sikre brukarar av opphavsrettar og forenkle lisensiering av musikkrettar for fleire territorium.

Gjennom tilsynsrolla skal Patentstyret føre tilsyn med at føresegnene i lova blir haldne, og at rettar blir forvalta på ein effektiv, tryggjande og open måte. Patentstyret kan be organisasjonane om å rette forhold, skrive ut gebyr for brot og påleggje tvangsmulkt, men prioriterer sjølv arbeidet sitt og er ikkje pliktig til å gripe inn i alle brot. Klagenemnda for mediasaker (Medieklagenemnda) er klageinstans for vedtak/avgjerder som er gjorde av Patentstyret.

I samband med den nye lova tok Patentstyret over ansvaret for å godkjenne organisasjonar som kan inngå avtale med avtalelisensverknad etter åndsverklova. Denne oppgåva låg tidlegare til Kulturdepartementet. Sistnemnde dekkjer kostnadene i samband med tilsyns- og godkjenningsrolla.

Patentstyret har i løpet av 2022 etablert tilsynsrolla, med 33 registrerte organisasjonar per 31. desember 2022, der 15 av dei blei registrerte i 2022. Patentstyret fekk inn fleire førespurnader med spørsmål om tilsynsarbeidet/ oppgåva, om registrering og om oppfylging av og brot på føresegnene i lova. Vi gjennomførte fleire møte, mellom anna med Kulturdepartementet, Medieklagenemnda og andre tilsynsstyresmakter, inkludert dei andre nordiske.

Av klagesaker fekk Patentstyret inn mindre førespurnader om praksis i (forvaltnings)organisasjonar og behandla éi formell klage. Ingen sanksjonar i form av pålegg om retting, gebyr for brot eller tvangsmulkt blei gjevne i 2022. Storleiksramma for desse er per 31. desember 2022 ikkje fastsett.

Tilsynsrolla fekk merksemd i 2022, mellom anna gjennom føredrag i regi av Patentstyret, på det årlege opphavsrettskurset i Sandefjord, 11. mars. Patentstyret blei i tillegg intervjuet og omtalt i ei sak i Ballade, ein nettpublikasjon om og for norsk musikk, 19. desember. På avtalelisensområdet fekk Patentstyret inn og behandla to søknader i 2022.

Tabell 14:

	2018	2019	2020	2021	2022
Tal PCT-søknader	187	158	191	163	189
Tal NPI-oppdrag	101	128	138	132	169

Tabell 15:

	2022
NPI-oppdrag	
Inntekt	3 642 316
Saksbehandlerkostnader	2 330 672
Databasekostnader	761 376
Administrative kostnader	57 487
Overhead	376 853
Resultat NPI-oppdrag	115 928
PCT-søknader	
Inntekt	1 271 391
Saksbehandlerkostnader	3 641 427
Databasekostnader	251 466
Administrative kostnader	57 487
Resultat PCT-søknader	-2 678 989

4

Styring og kontroll

Vurdering av styring og kontroll

Patentstyret nyttar mål- og resultatstyring som grunnleggjande styringsprinsipp. Vi meiner at Patentstyret har god styring og kontroll, og at den samla måloppnåinga er god. På bakgrunn av eksterne og interne kontrollar har vi utarbeidd forbetringstiltak på ulike område av verksemda og følgjer opp dette som ein integrert del av verksemdsstyringa vår. Vi brukar kundeundersøkinga og brukardialog jamleg for å betre og tilpasse tenestene våre ut frå behova til dei ulike kundegruppene.

God internkontroll står sentralt i oppfølginga vår for å sikre at vi når måla våre, har ei effektiv drift og påliteleg økonomiforvaltning, og held lover og reglar. Kontrollen av korleis Patentstyret sørgjer for behandling av patent-, varemerke- og designsøknader, kursverksemd, forundersøkingar og kundesenter skjer gjennom eit kvalitetsstyringssystem, og vi er sertifiserte etter ISO 9001:2015. Vi har i tillegg etablert internkontroll for innkjøp og økonomi, tryggleik, graderte patent og HMS-området.

Leiargruppa i Patentstyret går normalt gjennom avgjerande verksemdsområde med tilhøyrande risikoelement to gonger i året. Føremålet med risikogjennomgangane er å orientere den øvste leiinga og å prioritere dei områda som treng merksemd. Dermed sikrar vi at nødvendige tiltak blir sette i verk, og at dei er forankra i den øvste leiinga. Det siste året har vi jobba med ei omarbeiding av risikometodikken til Patentstyret med sikte på ei tettare integrering med målstyringa, og det er derfor ikkje gjennomført nokon overordna risikogjennomgang i 2022.

Handtering av covid-19

Patentstyret har gjennom 2022 tilpassa arbeidsstad og arbeidsform etter dei ulike fasane i covid-19-pandemien. Patentstyret har ein moderne infrastruktur som støttar fjerntilgang, med tilstrekkeleg kapasitet og lisensar til å dekkje eit høgt tal brukarar på heimekontor. Medarbeidarane har derfor vore tilgjengelege for kundane og har ved behov kunna arbeide heimanfrå med same oppetid og tilgang som frå lokala til Patentstyret.

Tryggleik

I løpet av 2022 førte vi vidare arbeidet med å styrkje cybertryggleiken. Dette har høg prioritet fordi den tryggingsspolitiske situasjonen er i endring, noko som også har ført til at cyberangrep som løysepengavirus og tenestenektangrep er kvardagskost. I den første halvdel av 2022 har Nasjonalt tryggingorgan (NSM) registrert ein auke i talet på forsøk på kompromitteringar mot norske verksemdar. Særleg tre sektorar har vore

utsette for ulike typar cyberangrep det siste året, viser statistikken til NSM. Det er teknologibedrifter, forskning og utvikling, og offentlege forvaltningsorgan. Vi er i siste kategori og opplevde fleire målretta angrep i fjor. Arbeidet med å styrkje tryggleiken er forankra i tryggingforumet til leiinga (LSF), som er sentralt i tryggleiksstyringa i Patentstyret, i tillegg til jamlege orienteringar i leiargruppa. LSF har også ansvaret for kontinuitetsplanen til Patentstyret og kontinuerlege vurderingar om risiko ved høgt personellfråvær. Det er ikkje blitt avdekt spesielt urovekkjande forhold i 2022 som har ført til at Patentstyret har måtta omdisponere personell for å ta hand om kritiske funksjonar.

Ein del av tryggleiksarbeidet i fjor omfatta også sårbarheitsskanning av nettverk og serverar, med påfølgjande sikring av sårbarheiter. Vidare har vi jobba med revidering av retningslinjer for informasjonstryggleik, oppfølging av grunnprinsippa

for informasjonstryggleik frå NSM, penetrasjonstestar av dei eksterne tenestene våre, vidareføring av arbeidet med utfasing av ustøtta Microsoft-serverar, følgd opp eigen skystrategi med etablering av eige Azure-miljø for test og internopplæring i form av NanoLearning og phishingtestar for å auke medvitet blant dei tilsette.

Mot slutten av fjoråret gjennomførte vi ei større kriseøving der cybertruslar var temaet. Øvinga var både nyttig og lærerik for kriseleiinga og har gjeve gode innspel til oppdatering av planverk og rutinar.

Hovuddelen av informasjonen Patentstyret handterer i søknadsbehandlinga, er offentleg og digitalt søkbar, med nokre unntak. Hovudsakleg gjeld det innhald i førstesøknader om patent. Det same gjeld forundersøkingar vi utfører for norske kundar, og NPI-opppdrag for utanlandske kundar. Etter vår vurdering er framleis den største risikoen for Patentstyret at konfidensiell informasjon om utføringa av desse tenestene kjem på avvegar, eller at informasjonen i registra våre går tapt. Tryggingstiltaka våre tek omsyn til dette trusselbiletet.

Vi vurderer tryggleiken på IKT-området som god, trass i eit endra trusselbiletet med aukande omfang av cyberangrep med ein tryggingsspolitisk situasjon i endring.

Graderte patent

Patentstyret fell inn under tryggleikslova gjennom at vi handterer graderte patent. Det er ikkje rapportert om uønskte hendingar i 2022. Aktiviteten er på eit lågt nivå.

Personvern

I 2022 blei det gjennomført ein revisjon på personvernområdet. Revisjonsrapporten konkluderer med at organisasjonen har «rimelig grad av modenskap» på området, gjennom eit godt og dekkjande styringssystem, saman med dokumentasjon som dekkjer relevante aktivitetar og krav. Revisor peikar samtidig på at det er behov for betring, og kjem med tilrådingar om tiltak som vil auke modenskapen og graden av etterleving. Aktivitetar for oppfølging av tilrådingar er starta.

Berekraftsmåla til FN

Statlege verksemder er viktige bidragsytarar i innsatsen for å nå måla til regjeringa med grøn omstilling og berekraft, og vi er bedne om å rapportere om direkte og indirekte klimagassutslepp og klimarisiko.

Figur 15 nedanfor viser dei berekraftsmåla der vi så langt meiner at IPR og Patentstyret kan yte størst bidrag. I tillegg kan IPR, tenestene Patentstyret tilbyr, og drifta vår også yte eit bidrag til mange av dei andre berekraftsmåla.

Figur 15:

IPR og tenestene Patentstyret tilbyr

Omlegging til grønnare teknologi og miljøvenlege produkt er avhengig av lønsemd. Sjølv om Patentstyret tildeler rettar til alle typar teknologi, ser vi at interessa for miljøvenlege produkt og teknologi heilt ned på konsumentnivå er så sterk at ho påverkar innovasjonsretninga på viktige område. Her er IPR-systemet ein motivasjonsfaktor, og Patentstyret er ein tilretteleggjar for miljøvenleg teknologi.

IPR-systemet og tenestene Patentstyret tilbyr, støttar særleg opp under berekraftsmål nr. 9 om industri, innovasjon og infrastruktur.

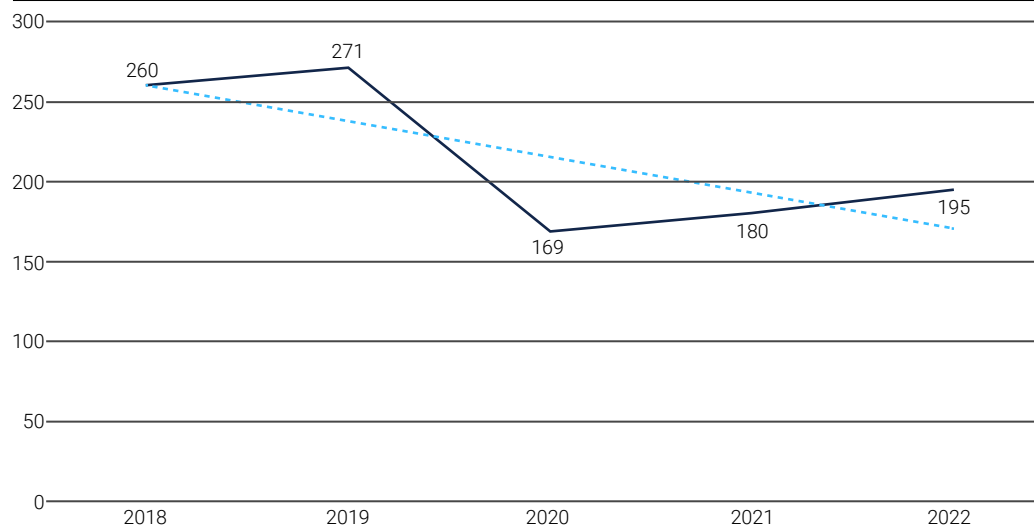
Det viktigaste føremålet med det globale IPR-systemet som Noreg og Patentstyret er ein del av, er å stimulere til innovasjon og kreativitet. Innovasjon kan vere både miljøvenleg og miljøskadeleg, og her er det internasjonale IPR-regelverket på mange måtar klimanøytralt. Det stengjer likevel ikkje for at Noreg og Patentstyret kan gjennomføre tiltak som har ein positiv klimaeffekt. I årsrapporten for 2021 sa vi at vi framover ville jobbe for å kartleggje betre korleis eksisterande tenester bidreg til berekraftsmåla til FN, sjå på metodikk og korleis vi kan rapportere på dette. I november 2022 vedtok vi ein revidert strategi for Patentstyret, der grøn omstilling og berekraft er knytt nær til strategien. Arbeidet med kartlegging, metodikk og rapportering vil derfor halde fram i 2023. I tillegg vil vi utforske moglegheitene for å utvikle tenestene våre slik at dei i større grad bidreg til å oppfylle berekraftsmåla der dette er aktuelt.

Miljøfyrtårn

Patentstyret har vore sertifisert som miljøfyrtårn sidan 2011 og har jobba metodisk med å redusere energiforbruk m.m. Figur 16 nedanfor viser at klimarekneskapen til Patentstyret har hatt relativt store variasjonar dei siste fem åra. Dette skriv seg primært frå lågare utslepp som følgje av pandemien i perioden 2020–2021. Året 2022 var også prega av pandemien, men vi var meir til stades på kontora, og reiseverksemda auka, som gjev ei negativ endring i klimarekneskapen frå

180 tonn i 2021 til 195 tonn i 2022. Utslepp frå transport har teke seg mykje opp frå 2021, men er framleis på eit vesentleg lågare nivå enn i 2019. Dette kan tilskrивast periodar med pandemirelaterte avgrensingar i 2022, endra arbeidsvanar og internt fokus på å møtast digitalt framfor fysisk. Energiforbruket har gått noko ned frå 2021. Endringa skriv seg primært frå lågare temperaturar og gjev redusert forbruk av fjernvarme. Straumforbruket dei siste fem åra har gått ned, trass i at vi var meir til stades igjen i 2022, og kan tilskrивast energireduserande tiltak. Utslepp som er relatert til avfall og ombruk, er svakt stigande frå 2021, men held seg framleis på eit lågt nivå. I år 2012 var det totale CO₂-avtrykket på omkring 374 tonn, så utviklinga dei siste ti åra viser ei stadig meir miljøvenleg drift. Samla sett er denne nedgangen eit bidrag til å oppfylle berekraftsmål nr. 12 om ansvarleg forbruk og produksjon. Merk! Miljøfyrtårn har endra utsleppsfaktorar i 2022. Endringa er tilbakeført til alle tidlegare års klimarekneskapar, slik at dei kan samanliknast.

Figur 16: Klimarekneskap 2018 – 2022 (CO₂ totalt)

Arbeidslivskriminalitet

Som innkjøpar følgjer Patentstyret sertifiseringsordninga for offentlege innkjøp (SOA Bærekraft), sjølv om vi ikkje er sertifiserte. Det bidreg til å motverke arbeidslivskriminalitet og er eit bidrag til berekraftsmål nr. 8 om anstendig arbeid og økonomisk vekst og nr. 12 om ansvarleg forbruk og produksjon. Vi har definert ansvaret gjennom skriftlege rutinar som dei innkjøpsansvarlege kjenner til. Ved innkjøp av tenester vurderer vi om innkjøpet involverer bransjar med høg risiko for arbeidslivskriminalitet.

Rutinane våre for å motverke arbeidskriminalitet omfattar alle fasar av innkjøpsprosessen, både planlegging, sjølv konkurransen og oppfølginga med den valde leverandøren. I kontraktperioden gjennomfører vi som oppdragsgjevar forskriftsmessig kontroll av relevant dokumentasjon frå leverandørane. I 2022 kontrollerte vi spesielt løn, arbeidsavtalar og arbeidstid, og dokumenterte kontrollane ut frå eigne rutinar. Vi avdekte ikkje nokon forhold som var relaterte til arbeidslivskriminalitet i 2022, og krava våre til underleverandørane var eit bidrag til å nå berekraftsmål nr. 8 og 12.

Etiske retningslinjer

For å bidra til at Patentstyret blir drive i samsvar med dei lovene og reglane som gjeld, inkludert krav til god forvaltningsskikk, habilitet og etisk åtferd, tek vi jamleg opp tema som gjeld dei etiske retningslinjene for statstenesta. Vi har også inkludert dei etiske retningslinjene i introduksjonsprogrammet for nytilsette i Patentstyret.

Likestilling

Patentstyret har ført vidare arbeidet med mangfald og likestilling i 2022. Målet er å fremje likestilling og hindre diskriminering på grunn av etnisitet, kjønn, alder eller nedsett funksjonsevne. Vi undersøker årleg arbeidsmiljøet, og undersøkinga i 2022 gav ingen indikasjon på at det skjer diskriminering i Patentstyret.

Ved utgangen av 2022 var det totalt 255 medarbeidarar i Patentstyret, og dei utgjør 245,5 årsverk (jf. definisjonen av utførte årsverk i PM-2019-13). Vi har i tillegg to lærlingar som ikkje er rekna med, verken i talet på medarbeidarar eller årsverk.

57,37 prosent av dei tilsette i Patentstyret er kvinner, og størst kvinnerepresentasjon har vi blant seniorkonsulentar, rådgjevarar, seniorrådgjevarar og seksjonssjefar. Kvinnedelen blant leiarar er 53,8 prosent, og Patentstyret innfrir dermed kravet frå staten om minimum 40 prosent.

Gjennomsnittleg løn for menn er noko høgare enn for kvinner i dei fleste stillingskodane. Vi har ikkje dokumentasjon på at desse lønsskilnadene er knytte til kjønn. Vi er spesielt merksame på dette forholdet i lokale lønsforhandlingar og ber leiarane spesielt vurdere om eventuelle skeive tal kan knytast til kjønn.

Mangfalds- og inkluderingsdugnaden til regjeringa

I Patentstyret har vi stort etnisk mangfold. Ved utgangen av 2022 hadde 15,7 prosent av dei tilsette eit anna etnisk opphav enn norsk. Dette vil seie at dei er innvandrarakar f  dde i utlandet eller norskfødde med innvandrarakforeldre. I 2021 var prosentdelen 16,5 prosent. Patentstyret har prioritert inkluderingsdugnaden i samband med rekruttering, og i alle utlyste stillingar har vi brukt mangfaldsformuleringa. I utlyste stillingar der det er søkjarar med utanlandsk opphav, nedsett funksjonsevne eller h  l i CV-en, som oppfyller krava i utlysinga, blir minst éin i kvar kategori kalla inn til intervju. Leiaren må alltid gjere greie for kor mange personar med utanlandsk opphav, nedsett funksjonsevne eller h  l i CV-en som har søkt på stillinga, kor mange av dei som er kalla inn til intervju, og eventuelt om nokon av dei er innstilte.

Det blei utlyst totalt 12 stillingar i Patentstyret i 2022, og tre stillingar m  tte lysast ut på nytt. Vi rekrutterte 13 nye medarbeidarar i 2022 fordi ei av kunngjeringane gjaldt to nye medarbeidarar. Totalt begynte 20 nye medarbeidarar i 2022, på grunn av tilsetjingar som blei gjorde f  r utløpet av 2021, medan dei begynte i 2022. Vi fekk totalt 373 søkjarar til stillingane.

Utanlandsk opphav: 66 søkjarar hadde kryssa av for utanlandsk opphav, alt   totalt 17,7 prosent av alle søkjarar. Av desse blei 15 søkjarar kalla inn til intervju. To blei vurderte som kvalifiserte for stillinga og stilte inn som nummer éin.

Nedsett funksjonsevne: 6 søkjarar hadde kryssa av for nedsett funksjonsevne, alt   1,6 prosent av alle søkjarane totalt sett. Av desse blei 1 søkjar kalla inn til intervju. Søkjaren blei vurdert som ikkje kvalifisert for stillinga.

Tabell 16: Stillingskodar fordelt på kjønn

Totalt/ stillingskodar	��r	Kj��nnsbalanse		M��nadsl��n		
		Menn %	Kvinner %	Total (N)	Menn	Kvinner
Totalt i Patentstyret	2022	43,1	56,9	255	kr 63 306	*kr 57 810
	2021	42,7	57,9	254	kr 61 008	kr 55 542
Direkt��r	2022		100,0	1		
	2021		100,0	1		
1060 Avdelingsdirekt��r	2022	66,7	33,3	6	kr 99 393	kr 99 365
	2021	66,7	33,3	6	kr 95 454	kr 95 953
1211 Seksjonssjef	2022	42,1	57,9	19	kr 78 175	**kr 76 172
	2021	42,1	57,9	19	kr 75 070	kr 73 084
1088 Sjefingeni��r	2022	58,5	41,5	41	kr 69 143	kr 67 166
	2021	56,8	43,2	44	kr 65 497	kr 64 100
1364 Seniorr��dgevar	2022	41,5	58,5	66	kr 64 661	kr 58 486
	2021	39,4	60,6	66	kr 59 685	kr 55 967
1181 Senioringeni��r	2022	51,9	48,1	27	kr 60 351	kr 59 227
	2021	59,3	40,7	27	kr 57 094	kr 55 915
1434 R��dgevar	2022	39,5	60,5	43	kr 52 438	kr 51 296
	2021	42,9	57,1	42	kr 49 815	kr 49 947
1087 Overingeni��r	2022	75,0	25,0	4	kr 51 596	***
	2021	50,0	50,0	6	kr 49 863	kr 50 624
1085 Avdelingsingeni��r	2022	75,0	25,0	4	kr 47 392	****
	2021	100,0		3	kr 41 528	
1408 F��rstekonsulent	2022	50,0	50,0	14	kr 45 010	kr 46 490
	2021	50,0	50,0	4	kr 46 646	kr 45 042
1363 Seniorkonsulent	2022	6,9	93,1	29	kr 47 537	kr 49 282
	2021	5,9	94,1	34	kr 45 912	kr 46 924
1065 Konsulent	2022			0		
	2021		100,0	1		
Spesialr��dgevar	2022	100,0		1	*****	
	2021	100,0		1		

* Direktør er ikkje medrekna i gjennomsnittleg m  nadsl  n.

** Fungerande seksjonssjef for kommunikasjon og kunnskap er ikkje medrekna fordi den faste seksjonssjefen er teken med i utrekninga for gjennomsnittleg m  nadsl  n.

*** Det er berre   i kvinne som er overingeniør, og l  na er derfor ikkje vist i oversikta.

**** Det er berre   i kvinne som er avdelingsingeniør, og l  na er derfor ikkje vist i oversikta.

**** Det er berre éin mann som er spesialr  dgevar, og l  na er derfor ikkje vist i oversikta.

Høl i CV-en: 26 søkjarar hadde kryssa av for høl i CV-en, altså 7 prosent totalt av alle søkjarar. Av desse blei 4 kalla inn til intervju. Søkjarane blei vurderte som ikkje kvalifiserte for stillingane.

Sjukefråvær

Vi har som mål at medarbeidarane våre skal vere på jobb 95 prosent av tida, og vi følgjer derfor opp sjukefråværet tett. Vi ser ein oppgang i sjukefråværet i 2022, på 6,7 prosent, mot 6,2 prosent i 2021. Målet blei altså ikkje nådd. Det legemelde fråværet var på 5,0 prosent, mot 4,9 prosent i 2021. Det eigenmelde fråværet var på 1,7 prosent, mot 1,3 prosent i 2021.

Talet på tilsette i sentralforvaltninga

Ved inngangen til 2022 hadde Patentstyret 254 tilsette. Ved utgangen av 2022 hadde vi 255 tilsette. Éin medarbeidar blei administrativt tilsett i 12 månader, så det vil seie at det ikkje er ein auke i talet på tilsette.

Lærlingar

Patentstyret auka talet på lærlingar med 100 prosent i 2022, fordi vi gjekk opp frå éin til to lærlingar. For tida har vi to lærlingar som er knytte til kommunikasjon og kunnskap – éin innanfor mediedesignfaget og éin innanfor innhaldsproduksjonsfaget. Dei er knytte til OK Stat.

Konsulentbruk

Utrekningar for dei underliggjande verksemdene til NFD for 2020 og 2021, som presentert i etatsstyringsmøtet i juni 2022, viste at Patentstyret hadde ein konsulentdel på 3,2 prosent i 2020 og 5,5 prosent i 2021. Det er klart lågare enn gjennomsnittet på 7,1 prosent i 2020 og 8,4 prosent i 2021 for dei underliggjande verksemdene til NFD samla sett.

Tabell 17:

År	Talet på tilsette	Deltid		mellombels tilsetjing		Foreldrepermisjon		Legemeldt sjukefråvær	
	Tot.(n)	% av M	% av K	% av M	% av K	% av M	% av K	% av M	% av K
2022	255	1,8	4,8	0,9	0,0	0,0	0,7	3,2	6,4
2021	254	1,0	4,8	0,0	0,0	0,0	0,0	3,7	5,9
2020	244	1,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,6	5,5

Patentstyret er kontinuerleg opptekne av både på å avgrense utgifter til konsulenttenester mest mogleg og å nytte interne ressursar der det er tenleg.

Kjøp av kommunikasjonstenester i 2022 (totalsum):
2 464 849,–.

Dette inkluderer følgjande:

- Strategi, merkevareplattform, internkommunikasjon
- grafiske tenester (universell utforming, profil m.m.)
- vidareutvikling av kurs
- støtte i samband med prosjekt webløftet – nye nettsider

Andre kjøp av konsulenttenester i 2022 (totalsum):
24 477 623,–

Dette inkluderer følgjande:

- Innleige av vikarar på grunn av sjukefråvær på HR- og lønsområdet, og andre område
- Støtte til innkjøp
- Planlegging og gjennomføring av kriseøving
- Oppgradering av tekniske system
- IT-utviklingsoppgåver
- Drift, beredskap og tryggleik
- Innføring av tekniske system

5

Vurdering av framtidsutsikter

Framtidsutsikter

Ein vesentleg føresetnad for at Noreg skal lykkast med grøn omstilling og auke eksporten frå Fastlands-Noreg med 50 prosent innan 2030, er at norske selskap sikrar dei immaterielle rettane sine på ein profesjonell og strategisk god måte.

Med bakgrunn i samfunnsoppdraget skal Patentstyret bidra til at norske verksemdar tek i bruk immaterielle rettar for å sikre investeringar, kvalitetssikre ideane sine og styrkje konkurranseposisjonar og innteningspotensial.

Sentrale og globale utviklingstrekk formar oss

Sentrale og globale utviklingstrekk i fleire delar av politikken påverkar norsk innovasjon og verdiskaping. Patentstyret forventar at nasjonale og globale endringar og føringar også vil få innverknad på korleis vi utøver samfunnsoppdraget vårt.

Vi meiner det norske og internasjonale næringslivet vil ha auka behov for kunnskap og rettleiing om korleis ein best vernar immaterielle verdiar i åra som kjem. Årsakene er auka digitalisering i samfunnet, stadig kortare levetid på både norske og internasjonale selskap og det faktum at ein reknar med at 90 prosent av verdiane i selskap i dag er immaterielle. Auka innovasjonstakt og konkurranse frå globale aktørar bidreg også til at andre mekanismar, som hemmelegheild, høg innovasjonsfart og rask global skalering vil utgjere IP-strategien til selskap, i kombinasjon med meir tradisjonelle verneformer som patent-, design- og varemerkevern i framtida.

Kunstig intelligens er noko som har kome for fullt det siste året, og det vil prege samfunnet på mange område.

Nasjonale strategiar og forventningar om auka eksport og grøn omstilling vil også påverke innovasjon og næringsutvikling i Noreg. Patentstyret vil følgje utviklinga nøye, slik at vi også i framtida kan tilby kompetanse og tenester i tråd med behova i næringslivet.

I ei verd som er prega av krig, straumkrise og mykje uvisse, er det ekstra vanskeleg å spå om framtida. Vi er spente på om nedgangen vi har sett i talet på søknader om patent, designvern og varemerke det siste året, er ein varig trend, men vi meiner at immaterielle rettar kan bidra til meir tryggleik og føreseieleg drift i det norske næringslivet. Vi har klare ambisjonar om å formidle kunnskap og rettleie gründerar, investorar og selskap i oppstart og vekst i endå større grad enn tidlegare.

Dei framtidige målbileta til Patentstyret

Patentstyret vil i 2023 starte arbeidet med å gjennomføre den nye strategien vår. Vi har valt oss desse tre overordna måla:

- 1** Vi skaper verdi for kunden – ved å vere eit kundenært kompetansesenter.
- 2** Vi skaper verdi for samfunnet – ved å vere ein engasjert medspelar i innovasjon og verdiskaping.
- 3** Vi skaper verdi for medarbeidarane – ved å vere ein attraktiv organisasjon og arbeidsplass.

Alt med mål om å bidra til å sikre investeringar og auke verdiskapinga. Eller sagt på ein annan måte: vere med på å gjere idear til verdiar.

6

Årsrekneskap

Kommentarar frå leiinga – forklaringar til rekneskapen

Dei samla inntektene til Patentstyret i 2022 utgjorde totalt kr 258 343 412, som er omtrent 5 prosent lågare enn den samla salderde inntektsløyvinga på kr 272 168 000 som var basert på prognosen frå Patentstyret. Resultat ligg innanfor normalavviket for prognosemodellen vår.

2022 er ikkje å rekne som eit normalår. Inntektene våre blir påverka av mellom anna krigen i Europa, straumpprisane, koronapandemien og inflasjonen, og det gjer inntektsprognosen usikker.

Inntekter av informasjonstenester, kr 4 424 004 (kap. 3935, post 01) er litt lågare enn inntektsløyvinga på kr 4 686 000. På grunn av koronapandemien er det gjennomført noko færre betal-kurs enn føresett, og det har vore noko nedgang i omsetninga av forundersøkingar.

Inntektene som gjaldt Nordisk Patentinstitut, kr 4 913 707 (kap. 3935, post 02) er høgare enn inntektsløyvinga på kr 4 484 000. Grunnen til dette er at Patentstyret har behandla fleire oppdrag (120 mot 74 for 2021). Patentstyret har også auka sin del av NPI-opppdrag mellom Patent- og Varemerkestyrelsen i Danmark og Patentstyret til 25 prosent av omsetninga. Vi viser også til eiga rapportering om NPI i del 3.

Inntekter frå gebyr, kr 95 254 715 (kap. 935, post 03) er lågare enn inntektsløyvinga på kr 102 998 102 998. Vi ser at det er ein stor nedgang i talet på valideringar av europeiske patent i 2022. Vi går ut frå at dette skriv seg frå redusert produksjon i EPO og at kundane

ventar på at einskapspatentet til EU skal bli sett i kraft. Det er om lag 20 prosent nedgang for talet på norske varemerkesøknader i Noreg og om lag 30 prosent nedgang i designsøknader i Noreg, samanlikna med i 2021.

Avgifter til immaterielle rettar, kr 153 522 830 (kap. 5574, post 71) er lågare enn inntektsløyvinga på kr 160 000 000. Dette er innanfor normalavviket for prognosemodellen, som er om lag 5 %.

I innspel til revidert budsjett 1. mars 2022 informerte Patentstyret om at vi ikkje ville nå inntektsløyvinga på kap. 5574 post 71 Avgifter immaterielle rettar. Løyvinga for dette kapittelet / denne posten blei derfor endra i samband med endringsproposisjonen for 2022.

Dei samla utgiftene til Patentstyret (post 01–25) i 2022 utgjorde totalt kr 303 152 326. Samanlikna med tilgjengelege midlar på post 01–25 på kr 305 999 505 gjev dette ei mindreutgift på kr 2 847 179. Patentstyret har meirinntektsfullmakt på kap. 3935, post 04, «Ymse inntekter». I 2022 fekk vi kr 228 156 i inntekter, som gjer at vi kan auke tilgjengelege midlar. Lagt til meirinntekter på kr 228 156 på kap. 0935, post 01 gjev dette ei samanlagd mindreutgift for 2022 på kr 3 075 334, som vi søkjer overført til 2022.

Sjukepengar og andre refusjonar utgjorde kr 7 928 899.

Eg stadfestar med dette at årsrekneskapen til Patentstyret er levert i samsvar med "bestemmelser om økonomistyring i staten", rundskriv R-115 av

15. desember 2022 frå Finansdepartementet og krav frå NFD. Riksrevisjonen er eksterntrevisor og stadfestar årsrekneskapen for Patentstyret. Revisjonsordninga er kostnadsfri. Årsrekneskapen er ikkje ferdig revidert per dags dato. Eg meiner rekneskapen gir eit dekkjande bilete av disponible løyvingar, rekneskapsførte utgifter, eigedelar og gjeld for Patentstyret.

Oslo, 1. mars 2023

Kathrine Myhre, direktør

Oppstilling av løyingsrapportering, 31.12.2022

Utgiftskapittel	Kapittelnamn	Post	Posttekst	Note	Samla tildeling*	Rekneskap 2022	Meirutgift (-) og mindreutgift
0935	Patentstyret	01	Driftsutgifter	A,B	300 929 000	298 081 821	2 847 179
0540	Smart tilgjenge	25	Driftsutgifter	A,B	5 070 505	5 070 505	
1633	Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift	01	Driftsutgifter			13 810 148	
Sum utgiftsført					305 999 505	316 962 474	

Inntektskapittel	Kapittelnamn	Post	Posttekst		Samla tildeling *	Rekneskap 2022	Meirinntekt og mindreinntekt (-)
3935	Patentstyret	01	Inntekt av informasjonstenester	B	4 686 000	4 424 004	
3935	Patentstyret	02	NPI-inntekter	B	4 484 000	4 913 707	
3935	Patentstyret	03	Gebyr, immaterielle rettar	B	102 998 000	95 254 715	
3935	Patentstyret	04	Ymse inntekter	B	0	228 156	228 156
3936	Klagegebyr, KFIR	01	Gebyr m.m., driftsinntekter	B	660 000	616 300	
5574	Sektoravgifter under NFD	71	Avgifter, immaterielle rettar	B	160 000 000	153 522 830	
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse				
5700	Inntekter til folketrygda	72	Arbeidsgivaravgift			28 750 542	
Sum inntektsført					272 828 000	287 710 254	
Netto rapportert til løyingsrekneskapen						29 252 220	

Kapitalkontoar							
60088601	Noregs Bank KK / innbetalingar					334 906 223	
60088602	Noregs Bank KK / utbetalingar					-357 550 694	
709415	Endring i mellomvære med statskassen					-6 607 750	
Sum rapportert						0	

Behaldningar rapporterte til kapitalrekneskapen (31.12.)

Konto	Tekst	2022	2021	Endring
709415	Mellomvære med statskassen	-19 757 433	-13 149 683	-6 607 750

* Merk at tilleggskolonane berre er aktuelle for verksemder som har gjeve belastningsfullmakt på inntektskapittel. Tilleggskolonane skal utelatast når det ikkje er gjeve slik belastningsfullmakt. Skraverter felt skal ikkje fyllast inn.

** Samla tildeling skal ikkje reduserast med eventuelle gjevne løyingsfullmakter (gjeld både for utgiftskapittel og inntektskapittel). Sjå note B, «Forklaring til brukte fullmakter og utrekning av mogleg overførbart beløp til neste år» for nærare forklaring.

Note A Forklaring av samla tildeling, utgifter

Kapittel og post	Overført frå i fjor	Tildelingar i år	Samla tildeling
93501	3 564 000	297 365 000	300 929 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og utrekning av mogleg overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Meirutgift (–) / mindreutgift	Utgiftsført av andre ut frå gjevne løyvingssfullmakter (–)	Meirutgift (–) / mindreutgift etter gjevne belastningsfullmakter	Meirinntekter/ mindreinntekter (–) ut frå meirinntektsfullmakt	Omdisponering frå post 01 til 45 eller til post 01/21 frå løyving for neste år	Innsparingar (–)	Sum grunnlag for overføring	Maks overførbart beløp *	Mogleg overførbart beløp utrekna av verksemda
0935.01		2 847 179		2 847 179				2 847 179	15 046 450	2 847 179
3935.04					228 156			228 156		228 156

* Maksimalt beløp som kan overførast, er 5 % av løyvinga i år på driftspostane 01–29, unnateke post 24, eller summen av løyvinga for dei siste to åra for postar med stikkordet «kan overførast». Sjå årleg rundskriv R-2 for meir detaljert informasjon om overføring av ubrukte løyvingar.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottekne belastningsfullmakter (gjeld for både utgiftskapittel og inntektskapittel)

Klagenemnda for industrielle rettar skal inntektsføre klagegebyr på kapittel/post 393601. Patentstyret har fullmakt til å fakturere og drive inn klagegebyra i samband med mottak av klage ved direkte inntektsføring på kapittel/post 3936.01.

Patentstyret har fått ei belastningsfullmakt frå Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) for kapittel/post 0540.25 på 5 070 505,– i 2022. Belastningsfullmakta gjeld medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekt: Smart tilgjenge, datadeling og sjølvbetening i Altinn 3.0. Belastningsfullmakta gjeld for åra 2021, 2022 og 2023.

Fullmakt til å overskride driftsløyvingar mot tilsvarande meirinntekter

Patentstyret har fullmakt til å overskride løyvingar under kapittel/post 093501 mot tilsvarande meirinntekter under kapittel/post 393504. Meirinntekter og eventuelle mindreinntekter blir tekne med i utrekninga av overføring av ubrukt løyving neste år.

Fullmakt til å overskride driftsløyvingar til investeringsføremål mot tilsvarande innsparing i dei fem følgjande budsjettåra

Patentstyret har i 2022 ikkje brukt investeringsfullmakta.

Mogleg overførbart beløp

Patentstyret har ubrukt løyving på kapittel/post 0935.01 og 3935.04, og 3 075 334,– blir rekna som mogleg overførbart beløp til neste år.

Mogleg overføring til neste år er eit overslag, og Patentstyret får tilbakemelding frå Nærings- og fiskeridepartementet om endeleg beløp som kan overførast til neste år.

Oppstilling av artskontorrapporteringa, 31.12.2022

	Note	2022	2021
Driftsinntekter som er rapporterte til løyvingsrekneskapen			
Innbetalinger frå gebyr	1	95 871 015	102 120 087
Innbetalinger frå tilskot og overføringar			
Sals- og leigeinnbetalningar	1	163 088 697	156 836 473
Andre innbetalningar			
<i>Sum innbetalningar frå drift</i>		258 959 712	258 956 560
Driftsutgifter som er rapporterte til løyvingsrekneskapen			
Utbetalningar til løn	2	226 054 651	211 687 320
Andre utbetalningar til drift	3	76 292 913	69 164 470
<i>Sum utbetalningar til drift</i>		302 347 567	280 851 790
Netto rapporterte driftsutgifter		43 387 852	21 895 230
Investerings- og finansinntekter som er rapporterte til løyvingsrekneskapen			
Innbetaling av finansinntekter	4		
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter som er rapporterte til løyvingsrekneskapen			
Utbetaling til investeringar	5	793 822	782 689
Utbetaling til kjøp av aksjar			
Utbetaling av finansutgifter	4	10 940	2 341
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		804 762	785 030
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		804 762	785 030

Tabellen fortset på neste side

	Note	2022	2021
Inntekter og utgifter som er rapporterte på felleskapittel*			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)			
Arbeidsgivaravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		28 750 542	26 068 826
Nettoføringsordning for meirverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		13 810 148	11 162 286
Netto rapporterte utgifter på felleskapittel		-14 940 394	-14 906 540
Netto rapportert til løyingsrekneskapen		29 252 220	7 773 720
Oversikt over mellomvære med statskassen **			
Eigedelar og gjeld		2022	2021
Fordringar på tilsette		481 615	26 982
Kontantar			
Bankkontoar med statlege midlar utanfor Noregs Bank			
Skuldig skattetrekk og andre trekk		-8 897 683	-8 642 671
Skuldige offentlege avgifter		-1 242 265	-1 235 738
Avsett pensjonspremie til Statens pensjonskasse***		-8 905 004	
Mottekne forskotsbetalingar		-1 194 096	-3 298 256
Løn (negativ netto, for mykje utbetalt løn m.m.)			
Differansar på bank og uidentifiserte innbetalingar			
Sum mellomvære med statskassen	8	-19 757 433	-13 149 683

* Andre ev. inntekter/utgifter som er rapporterte på felleskapittel, er spesifiserte på eigne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov. [Sjå rettleiing om kva som skal inngå som ein del av mellomvære med statskassen.](#)

*** I samband med omlegginga av pensjonspremiemodellen til SPK i 2022 blei også faktureringa frå SPK lagd om. I 2021 hadde faktura for pensjonspremien for 6. termin betalingsfrist i desember, medan pensjonspremien for 6. termin i 2022 blei fakturert i desember med betalingsfrist i januar 2023. Pensjonsutgifta etter omlegginga av pensjonspremiemodellen skal framleis vere lik fakturert pensjonspremie frå SPK. Balansekontoar kopla mot mellomvære med statskassen blir nytta for å utgiftsføre terminfaktura for 6. termin 2022 og eventuell tilleggsfaktura frå SPK, sjølv om dei ikkje er betalte i 2022, jf. høvesvis rundskriv R-118, «Regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter», og rundskriv R-8/2022, «Regnskapsføring av ikke utbetalte lønnsmidler ifm. lønnsoppgjøret 2022 og konsekvenser av manglende rapportering i november for fakturering og regnskapsføring av pensjonspremie fra SPK».

Note 1 Innbetalinger frå drift

	31.12.2022	31.12.2021
Innbetalinger frå gebyr		
393503 Gebyr, immaterielle rettar	95 254 715	101 481 787
393601 Klagenemnda for industrielle rettar	616 300	638 300
Sum innbetalinger frå gebyr	95 871 015	102 120 087
 Sals- og leigeinnbetalinger		
393501 Inntekt av informasjonstenester	4 424 004	4 125 089
393502 NPI-inntekter	4 913 707	3 266 762
393504 Ymse inntekter	228 156	0
557471 Avgifter, immaterielle rettar	153 522 830	149 444 622
Sum sals- og leigeinnbetalinger	163 088 697	156 836 473
 Sum innbetalinger frå drift	258 959 712	258 956 561

Note 2 Utbetalinger til løn

	31.12.2022	31.12.2021
Løn	188 079 781	170 422 878
Arbeidsgivaravgift	28 750 542	26 068 826
Pensjonsutgifter*	14 131 424	18 073 422
Sjukepengar og andre refusjonar (-)	-7 928 899	-4 997 214
Andre ytingar	3 021 803	2 119 408
Sum utbetalinger til løn	226 054 651	211 687 320
 Talet på utførte årsverk*:	246	234

* Nærare om pensjonskostnader
Pensjonar blir betalte med fast premiesats for arbeidsgjevardelen med 12 % sats ifølgje R-118 for 2021.

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2022	31.12.2021
Husleige	18 680 512	17 740 524
Vedlikehold og ombygging av leigde lokale	990	95 938
Andre utgifter til drift av eigedom og lokale	6 962 598	5 121 353
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr m.m.	134 353	89 769
Mindre utstyrsinnkjøp	975 964	1 564 889
Leige av maskiner, inventar og liknande	11 285 156	9 362 267
Kjøp av konsulenttenester	14 831 187	11 741 921
Kjøp av andre framande tenester	7 611 575	9 806 305
Kjøp av databasetenester	8 498 282	7 889 615
Reiser og diett	1 527 858	550 601
Andre driftsutgifter	5 784 438	5 201 288
Sum andre utbetalinger til drift	76 292 913	69 164 470

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2022	31.12.2021
Innbetaling av finansinntekter		
Renteinntekter		
Valutagevinst		
Anna finansinntekt		
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	10 396	2 341
Valutatap	544	
Anna finansutgift		
Sum utbetaling av finansutgifter	10 940	2 341

Note 5 Utbetaling til investeringar og kjøp av aksjar

	31.12.2022	31.12.2021
Utbetaling til investeringar		
Immaterielle eigedelar og liknande		0
Tomter, bygningar og annan fast eigedom		
Infrastruktureigedelar		
Maskiner og transportmiddel	692 564	485 756
Driftslausøyre, inventar, verktøy og liknande	101 258	296 933
Sum utbetaling til investeringar	793 822	782 689

Note 8 Samanheng mellom avrekning med statskassen og mellomvære med statskassen

Del A Skilnaden mellom avrekning med statskassen og mellomvære med statskassen

	31.12.2022 Spesifisering av bokført avrekning med statskassen	31.12.2022 Spesifisering av rapportert mellomvære med statskassen	Skilnad
Omløpsmiddel			
Kundefordringar	4 048 847		4 048 847
Andre fordringar	-100 196	-100 196	0
Sum	3 948 651	-100 196	4 048 847
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-10 680 577		-10 680 577
Skuldig skattetrekk og andre trekk	-8 897 683	-9 548 029	650 346
Skuldige offentlege avgifter	-1 466 337	-1 242 264	-224 073
Anna kortsiktig gjeld	-1 258 187	-8 866 944	7 608 755
Sum	-22 302 784	-12 765 537	-2 645 547
Sum	-18 354 133	-19 757 433	1 403 300

* Investeringar i aksjar er bokførte til innkjøpskost. Balanseført verdi er den same i både kontospesifikasjonen og kapitalrekneskapen for verksemda.

Patentstyret

Besøksadresse:
Sandakerveien 64, Oslo

Postadresse:
Postboks 4863 Nydalen
0422 OSLO

Kundesenter: 22 38 73 00
E-post: post@patentstyret.no

patentstyret.no

Riksrevisjonen

PATENTSTYRET

Org. Nr.: 971526157

Riksrevisjonens beretning

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert årsregnskapsoppstillingene for Patentstyret for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2022. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 29 252 220 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav, og
- gir årsregnskapsoppstillingene et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2022 og kapitalposter per 31. desember 2022, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar *med lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til lov, instruks og disse standardene er beskrevet nedenfor under Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen. Vi er uavhengige av virksomheten i samsvar med kravene i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI-s etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon i årsrapporten. Øvrig informasjon består av ledelseskomentarene (i del VI) og annen øvrig informasjon (del I–V) i årsrapporten. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapsoppstillingene

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapsoppstillingene som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide årsregnskapsoppstillingene som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapsoppstillingene.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen. Vi informerer overordnede departementet om funn og svakheter.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000 for etterlevelserevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapsoppstillingene som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 26.06.2023

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Lisbeth Nybøe
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt.